

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فجر

پیام مسجد سیام

مرکز رسیدگی به امور مساجد خراسان

معاونت آموزش و پژوهش

نشانی: مشهد، حرم مطهر، دوربرگردان طبرسی،

جنب بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی،

ساختمان مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان،

طبقه اول، مرکز رسیدگی به امور مساجد

خراسان

تلفن: ۰۵۱ - ۳۲۲۸۱۷۴۶

رایانامه: INFO@MASJEDKH.IR

پایگاه اطلاع رسانی: Masjedkh.ir

فهرست

- ۸.....رابطه اعتماد به خدا و شجاعت
- ۱۱.....خداوند سرپرست چه کسانی است؟
- ۱۴.....چه کسانی تحت سرپرستی شیاطین هستند؟
- ۱۸.....حضرت زینب (علیها السلام) الگوی عفاف
- ۲۲.....حضرت زینب (علیها السلام) الگوی صبر و تحمل
- ۲۶.....نتیجه اقتصاد غیر اسلامی
- ۳۰.....میانہ روی در انفاق و رابطہ آن با ہلاک نشدن
- ۳۲.....بلای کمرشکن
- ۳۵.....نیروهای مسلح و اقتدار ملی
- ۳۷.....دنیازدگی ناکثین
- ۴۰.....حق بر باطل پیروز می شود
- ۴۳.....نتیجہ تبدیل نعمت
- ۴۶.....حجاب سنگر اسلام و میراث حضرت فاطمہ زہرا (علیها السلام)
- ۴۹.....رابطہ چشم و عفاف
- ۵۲.....آثار چشم پاکی
- ۵۶.....خداوند ہمراہ ماست
- ۵۹.....وجوب حمایت از مظلوم

- ۶۳.....راه جذب کامل نعمت
- ۶۷.....ضرورت تشکر از واسطه‌های نعمت
- ۷۰.....گرامی‌ترین مرگ
- ۷۴.....نیکی بعد از گناه
- ۷۷.....دشمن‌شناسی در قرآن
- ۸۰.....در مذمت اذیت و تمسخر دیگران
- ۸۳.....خانه و حفظ عفت و ناموس
- ۸۶.....جایگاه علما
- ۸۸.....والدین و تربیت فرزندان
- ۹۱.....عدالت و انصاف در معاملات

* مقدمه

مصادف شدن ایام شهادت مظلومانه اولین مدافع ولایت و امامت حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا (علیها السلام) با ایام الله دهه مبارک فجر انقلاب اسلامی، باعث می شود نسبت به این پدیده معنوی که شروع آن برگرفته از واقعیت غدیر و تفکر امامتی است و إنشاء الله به انقلاب جهانی منجی عالم بشریت حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه) متصل و همراه می گردد؛ توجه ویژه فرهنگی و تبلیغی، از جانب ائمه محترم جماعات و مبلغان صورت پذیرد.

شناخت و شناساندن و یادآوری علت مبارزه حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) برای تداوم حکومت اسلامی بعد از پیامبر عظیم الشأن اسلام و رابطه و جایگاه انقلاب اسلامی با آن هدف، در نوع سبک زندگی مردم و انتخاب های صحیح آنان تأثیر خواهد داشت.

این مهم با توجه به تلاش برخی افراد و جریان های استحال شده و گرفتار در نگاه غرب زده و زاویه دار با مبانی اسلامی انقلاب که بصورت مستقیم و غیر مستقیم در پی تضعیف و کوچک نشان دادن الگوی ممتاز، پیش رونده و تأثیرگذار حکومت مردم سالار دینی هستند؛ اهمیت مضاعفی پیدا می کند، تا شما مرزداران مرزهای فکری و اعتقادی مردم، در ارتباطات اجتماعی و چهره به چهره و سخنرانی در مساجد و مدارس و مجالس به این موضوع پرداخته و مردم

خصوصاً نسل جوان را در برابر این تهاجمات مسموم
اعتقادی و فرهنگی واکسینه و تقویت نماید.
امید است که در راهپیمایی ۲۲ بهمن امسال نیز شاهد
حضور گسترده و آگاهانه مردم در سرتاسر ایران اسلامی
باشیم.

* اول ماه جمادی الأولى

مناسبت: سالروز تحریم تنباکو، توسط میرزای شیرازی «ره».

موضوع: رابطه اعتماد به خدا و شجاعت.

قال الإمام المهدي، صاحب العصر و الزمان عليه السلام:

إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَلَا فَاقَةَ بِنَا إِلَى غَيْرِهِ وَ الْحَقُّ مَعَنَا فَلَنْ يُوحِشَنَا مَنْ قَعَدَعْنَا؛ ۱

خدا با ما است و نیازمند دیگری نیستیم. حق با ما است و باکی نیست که کسی از ما روی بگرداند.

نکته‌ها

● ایمان به خدا و اعتماد به وعده‌های الهی، شجاعت و شهامت را در پی دارد.

● روش و شیوه شیعه امام زمان عليه السلام همچون مولای خود است یعنی به قدرت الهی و وعده‌های خداوند متعال اعتماد دارد و از تهدید مستکبران یا تحریم آنان ترسی به خود راه نمی‌دهد و دست از حمایت حق بر نمی‌دارد.

● وقتی به وعده‌های خالق هستی ایمان داشته باشیم چه قدرتی می‌تواند ما را بترساند؟ چه تحریمی می‌تواند ما را به زانو درآورد؟

● شیعه امام زمان عليه السلام تنها از خدا می‌ترسد و به

امداد الهی ایمان دارد. کسانی که از خدا نمی‌ترسند از هر کدخدایی می‌ترسند.

● کسی که برحق است چه نیازی دارد که دست ذلت به سوی دشمن دراز کند و چشم امید به دشمنان داشته باشد.

● وقتی انسان، مؤمن به خدا باشد دیگر احساس تنهایی نمی‌کند.

● این حدیث شریف برای ما یک معیار و شاخص است، هم شاخصی است برای تشخیص راه درست از بیراهه و هم عیاری برای شناخت افراد و جریان‌های مدعی خط امام زمان (عج) می‌باشد.

● یکی از فضایل بزرگ اولیاء الهی، شجاعت بی‌نظیر آنها می‌باشد؛ آنها از غیر خدا نمی‌ترسند و در راه خدا کمترین سستی به خود راه نمی‌دهند.

● همیشه عامل اصلی پیروزی مسلمانان بر دشمنان همین قدرت ایمان و شجاعت بوده است.

● موارد زیادی در تاریخ (چه در تاریخ بنی اسرائیل و چه در تاریخ اسلام) داشته‌ایم که وقتی نفرات مؤمنان کم بوده و یا امکانات کمی نسبت به دشمنان خود داشته‌اند خداوند آنها را تنها نگذاشته و یاری نموده است.

● پیروان راستین امام زمان (عج) از هیچ چیز و هیچ کس جز خدا ترس و واهمه‌ای ندارند و اینگونه بود نهضت تحریم تنباکو، که به حق یک قیام سیاسی

تمام عیار بود با هشیاری ولی فقیه آن زمان حضرت آیت الله میرزای شیرازی رحمته الله علیه، به یکی از شیرین ترین پیروزی‌های مسلمانان بر استعمار آن روز مبدل شد.

● بعد از آن نیز ملت بزرگ ایران با رهبری شجاعانه امام عظیم الشان رحمته الله علیه در مقابل طاغوت و اربابان غربی او پیروز شدند و با همین خصوصیت و ویژگی است که رهبر امین و فرزانه انقلاب حضرت امام خامنه‌ای در مقابل دشمنان جنایتکار و مستکبران ایستاده‌اند.

● در مملکت امام زمان علیه السلام، افراد و جریانات سیاسی مرعوب و ترسو، شایستگی و توانایی داشتن مسئولیت را ندارند.

* دوم ماه جمادی الأولى

مناسبت: آغاز دهه مبارک فجر انقلاب اسلامی.

موضوع: خداوند سرپرست چه کسانی است؟

اللَّهُ وَئِي الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ؛ ۱

خداوند، ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده‌اند، آنها را از تاریکی‌های (جهل و فسق و کفر) به سوی نور (علم، ایمان و تقوا) بیرون می‌برد.

نکته‌ها

● طبق این آیه شریفه که قرائت شد ولایت الهی، رکنِ رَکین و اساسی اسلام است.

● توحید و عبودیت، تحت ولایت الهی آشکار می‌گردد نه تحت ولایت و اطاعت از شیطان و طاغوت‌ها.

● طبق این آیه، خداوند متعال درمورد کسانی که تحت ولایت او هستند و به او ایمان دارند، اِعمال ولایت می‌کند. یعنی آن شخص را سرپرستی می‌کند و از ظلمت و تاریکی جهل و کفر به سوی نور علم و تقوا هدایت می‌کند.

● راه حق، نور است و در نور امکان حرکت، رشد،

امید و آرامش وجود دارد. «النور» ۲

● معیار اینکه خدای متعال فردی را سرپرستی کند این است که شخص ایمان آورده باشد. و معیار اینکه

خداوند چه مقدار سرپرستی کند، بستگی به مقدار ایمان دارد که ما چقدر ایمان داشته باشیم. به مقداری که ایمان آورده باشیم خداوند متعال سرپرستی می‌کند. اگر ایمان کامل باشد، سرپرستی خدا نیز کامل است.

● به هر مقداری که ایمان داشته باشیم، خداوند به همان میزان اموراتمان را سرپرستی می‌کند.

● سرپرستی خداوند به این شکل است که خداوند متعال به میزان ایمان مؤمن از او مراقبت می‌کند، مراقبت می‌کند تا اشتباه نکند، مراقبت می‌کند تا منحرف نشود و...

● اینکه پیامبر و انبیاء و اولیاء هیچ خطا و اشتباهی نمی‌کنند. به همین خاطر است، چون ایمان آنها کامل است و خدا را قبول دارند، صد در صد هم قبول دارند. اگر ایمان صد در صدی باشد در نتیجه سرپرستی الهی نیز نسبت به آنها کامل و صد در صدی می‌باشد.

● هر چه قدر ایمان ما نسبت به خداوند متعال و وعده‌های الهی بیشتر باشد سرپرستی خداوند نیز به همان میزان نسبت به ما بیشتر می‌گردد، یعنی سرپرستی حداکثری نشانه ایمان حداکثری می‌باشد.

● هر چقدر که ما تلاش کنیم تا ایمانمان بیشتر شود آن سرپرستی و مواظبت الهی بیشتر می‌شود و اگر سرپرستی الهی بیشتر شود، انسان در زندگی‌اش کمتر اشتباه می‌کند.

● کسب ایمان حداکثری تمرین و استمرار لازم دارد، حرکت انسان در مسیر رسیدن به ولایت کامل خداوند مرحله به مرحله است. تمرین می‌خواهد و به یکباره نمی‌توان به این ویژگی‌ها رسید، گاهی انسان مکرر زمین می‌خورد باید دوباره تمرین کند. استمرار می‌خواهد زیرا این راه یک روز و یک ماه نیست باید همین‌طور ادامه دهد تا بندگی برای او ملکه شود. مرحله اول آن نیز تقوا است یعنی گناه نکند. همه اولیاء خدا از همین جا شروع کرده‌اند. راه دیگری وجود ندارد.

● ایمان، با گناه نکردن و انجام عمل صالح افزایش می‌یابد. یعنی گناه یک معیار است اگر کسی مرتکب گناهی شود ایمانش کم می‌شود.

● (اگر با گناه نکردن، ایمان مردم حداکثری و کامل شود)، آن وقت جامعه‌ی اسلامی راه خودش را پیدا می‌کند. از ظلمات خرافات، از ظلمات گمراهی‌ها، از ظلمت ترس، از ظلمت توهمات، انسان خارج می‌شود «إِلَى النُّور»؛ نور هدایت، نور معرفت، نور تقرّب به پروردگار، نور انس با پروردگار. ۱

* سوم ماه جمادی الأولى

مناسبت: ایام الله دهه مبارک فجر.

موضوع: چه کسانی تحت سرپرستی شیاطین هستند؟
و الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى
الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ؛ ۱

کسانی که کفر ورزیدند، طاغوت‌ها و شیاطین سرپرست و اولیای آنها هستند و آنها را از نور (هدایت) به سوی تاریکی‌های (گمراهی) بیرون می‌برند. آنها اهل آتشند و همیشه در آن خواهند ماند.

نکته‌ها

● در اندیشه سیاسی اسلام، اگر انسان در ولایت الهی قرار نداشته باشد، در ولایت طاغوت قرار می‌گیرد. طاغوت کسی است که از ولایت الهی خارج شده و با تجاوز از حدود الهی، می‌کوشد تا مسیر امت را از راه راست تغییر دهد.

● خداوند در این آیه، کفر را زمینه‌ساز پذیرش حکومت و ولایت طاغوت می‌شمارد که منجر به انحراف از ولایت الهی و در نهایت قراردادن طاغوت به عنوان معبود می‌شود که جلوه‌های یک عنصر خبیث ابلیسی می‌باشد. این گونه است که ابلیس مردم کفر پیشه و مؤمنان سست بنیاد و مشرک را به سوی دوزخ می‌خواند و عذاب‌های سخت دنیوی و اخروی را برای

آنان فراهم می‌سازد.

● خداوند متعال در قرآن کریم همواره مؤمنان را از پذیرش ولایت کافران و طواغیت بر حذر می‌دارد.

● هر کس تحت ولایت خداوند قرار نگیرد، خواه ناخواه طاغوت‌ها بر او ولایت می‌یابند. ۱.

● مؤمنان، یک سرپرست دارند که خداست و کافران سرپرستان متعدّد دارند که طاغوت‌ها می‌باشند.

● هر ولایتی غیر از ولایت الهی، ولایت طاغوتی است. ۲.

● راه حقّ یکی است، ولی راه‌های انحرافی متعدّد. قرآن درباره راه حقّ کلمه‌ی نور را به کار می‌برد، ولی

از راه‌های انحرافی و کج، به ظلمات و تاریکی‌ها تعبیر می‌کند. ۳.

● کافران از نور توحید به ظلمات شرک می‌روند. و شیاطین و طاغوت‌ها آنها را رهبری می‌کنند.

● وقتی نور(هدایت) نباشد، انسان واقعیات را هم نمی‌تواند ببیند؛ وقتی طغیان جلوی چشم انسان را

بگیرد، وقتی هوای‌های نفس(که طاغوت حقیقی‌اند و در وجود خود ما بدتر از فرعونند) جلوی چشم ما را

بگیرند، وقتی جاه‌طلبی‌ها و حسادت‌ها و دنیاطلبی‌ها و هواپرستی‌ها و شهوترانی‌ها جلوی چشم ما را بگیرند،

۱ - تفسیر نور.

۲ - همان.

۳ - همان.

واقعیات را هم نمی‌توانیم مشاهده کنیم. ۱.

● خداوند در ریشه‌یابی علت گرایش اهل ایمان به سوی طاغوت به این نکته توجه می‌دهد که ریشه این انحراف را باید در سستی ایمان و بهره‌مندی ناقص و غیر جامع از آموزه‌های وحیانی کتب آسمانی دانست. ۲.

● مردم یا تحت حکومت و ولایت خداوندی هستند یا آن که تحت ولایت شیطان و طاغوت قرار می‌گیرند. این دو دسته همواره در مقابل هم قرار گرفته و به جنگ یکدیگر می‌روند. از این رو، کسانی که تحت ولایت الهی و حق قرار دارند، در راه خداوند مجاهدت می‌کنند و در همه صحنه‌های جنگ سخت و نرم، راه خداوند و ولایت او را می‌پیمایند. در مقابل کسانی که تحت ولایت شیطان و باطل قرار دارند، در راه طاغوت مبارزه می‌کنند.

● امروز به سادگی می‌توانیم دو جبهه حق و باطل را شناسایی کنیم. جبهه باطل کسانی هستند که دعوت به ظلم، فتنه، آشوب، بی‌حجابی، زنا، فحشا، منکرات اقتصادی و سیاسی و فرهنگی و مانند آن می‌کنند و با رسانه‌های خود همچون روزنامه‌ها و شبکه‌های ماهواره‌ای و شبکه‌های اجتماعی موبایلی می‌کوشند تا

۱ - مقام معظم رهبری حضرت امام خامنه‌ای «مد ظله العالی»

بنیاد ارزش‌های اخلاقی و خانوادگی و اجتماعی را سست کنند. از این رو، اگر انسانی در جبهه ارزش‌های الهی و انسانی دغدغه نداشته باشد و مبارزه نکند، عملاً در جبهه ضد ارزشی طاغوت قرار می‌گیرد و همراه آنان می‌گردد. این‌گونه است که هر کسی ولایت حق و أولوالأمر را نپذیرد و خواهان عدالت نباشد، خواهان طغیان، طاغوت و ظلم و تجاوز می‌شود.

● در عصر کنونی استکبار جهانی به رهبری آمریکا و غرب به عنوان طاغوت و ولایت شیطانی شناخته شده‌اند و دقیقاً همان اهداف ابلیس را دنبال می‌کنند و در نقطه مقابل در زمان غیبت امام زمان عجل الله تعالی فرجه، ولایت فقیه و ایمان به رهبری ایران در جبهه ولایت الهی قرار گرفته است. امروز اگر در کنار محکومات اسلام و انقلاب چون ولایت فقیه، معارف ارزشی اهل بیت علیهم السلام و استکبار ستیزی و عدالت‌خواهی نباشیم در حقیقت در ولایت طاغوت قرار خواهیم گرفت که موجبات خشم و غضب الهی در دنیا و آخرت را سبب خواهد شد.

● افرادی که می‌خواهند بین اطاعت از خدا و اطاعت از طاغوت جمع کنند، همانند کسانی هستند که بخواهند میان دوزخ و بهشت جمع نمایند. از این رو در انجام چنین جمعی در می‌مانند و در نهایت به همان ولایت طاغوت و شیطان در می‌آیند. این‌گونه است که خداوند جایگاه و منزلت ایشان را همان جایگاه دوزخیان و کافران و بلکه بدتر از آنان دانسته است.^۱

* چهارم ماه جمادی الأولى

مناسبت: شب میلاد حضرت زینب کبری (علیها السلام)

موضوع: حضرت زینب (علیها السلام) الگوی عفاف.

امام علی (علیه السلام) خطاب به کمیل فرمودند:

يَا كَمِيلُ إِنَّ أَحَبَّ مَا تَمْتَنُّهُ الْعِبَادُ إِلَى اللَّهِ بَعْدَ الْإِقْرَارِ بِهِ وَ بِأَوْلِيَائِهِ
التَّعَفُّفُ وَ التَّحَمُّلُ وَ الْإِصْطِبَارُ؛ ۱

بهترین چیزی که بندگان خدا بعد از اقرار به خدا و اولیائش، امتثال می کنند و انجام می دهند سه چیز است: عفت، تحمل و صبر.

نکته‌ها

- در این حدیث شریف حضرت علی (علیه السلام) یکی از بالاترین ارزش‌ها را عفت معرفی می کنند.
- عفت، حالتی است که مانع تسلط شهوت بر انسان می گردد و باعث حاکمیت عقل و شرع در زندگی می شود.
- عفت از بزرگترین فضایل انسانی است و هیچ کس در سیر الی الله، بدون داشتن «عفت» به جایی نمی رسد. در زندگی دنیا نیز آبرو و حیثیت و شخصیت انسان در گرو عفت است.
- لزوم رعایت عفاف هم شامل مردان و هم شامل زنان می باشد و تفاوتی نیز بین افراد مجرد و متأهل

وجود ندارد.

● البته حفظ و رعایت این فضیلت ارزشمند (عفت) برای زنان جامعه از اهمیت بیشتری برخوردار می‌باشد زیرا سلامتِ بینش و حفظِ دیدگاه‌های ارزشی بانوان هر جامعه‌ای نقش بسیار مهمی در تربیت نسل جدید دارد و تضمین کننده سلامت فکری و فرهنگی سایر اقشار نیز محسوب می‌شود.

● در طول تاریخ نیز شاهد آن هستیم که خطرناک‌ترین نقشه‌های دشمنان از طریق نفوذ و ایجاد تغییر در نوع تفکر و بینش زنان جامعه عملی شده است.

● حضرت زینب کبری (ع) بانویی سرشار از بینش و بصیرت بود که با سیره و سخن خود، الگویی ماندگار در پاسداری از عفت و پاکی گردید.

● در شرایط سخت کنونی اگر مردم جوامع اسلامی مخصوصاً بانوان جامعه، سیره عملی و اوصاف اخلاقی حضرت زینب (ع) را الگو و اسوه خود قرار دهند، هیچ یک از نقشه‌ها و ترفندهای دشمنان ارزش‌های اسلامی و انسانی به نتیجه نخواهد رسید، و روز به روز به جای افول ارزش‌ها و فضایل شاهد شکوفایی هر چه بیش‌تر آن‌ها خواهیم بود و بی‌شک در صورت تحقق چنین مهمی زمینه سعادت دنیا و آخرت برای مسلمانان مهیا خواهد شد.

● حضرت زینب کبری (ع) یکی از چهره‌های برجسته

جهان اسلام است و به دلیل برخورداری از ویژگی‌های منحصر به فرد در تمام زمینه‌ها می‌تواند یک الگوی به تمام معنی در همه اعصار مطرح شود.

● حضرت زینب کبری (علیها السلام) عفت و پاکدامنی خویش را حتی در سخت‌ترین شرایط به نمایش گذاشت. او در دوران اسارت و در حرکت از کربلا تا شام سخت بر عفت خویش پای می‌فشرد. آن بانوی بزرگوار برای پاسداری از مرزهای حیا و عفاف بر سر یزید فریاد زد که: «آیا این از عدالت است که زنان و کنیزان خویش را پشت پرده نشانی و دختران رسول خدا (صلی الله علیه و آله) را به صورت اسیر به این سو و آن سو بکشانی؟»

● امروزه در سرتاسر جهان، مخصوصاً کشورهای اسلامی و علی‌الخصوص جامعه شیعی، تلاش استعمارگران و مهاجمان فرهنگی بر آن است که حیا و عفت را نابود کنند تا جامعه را به بی‌بند و باری و بی‌دینی سوق دهند و در نتیجه به مطامع شیطانی خود برسند؛ دشمنان به خوبی دریافته‌اند اگر دین و مذهب را بخواهند نابود کنند، باید حیا، عفت و پاکدامنی را از بین ببرند.

● از روایات به خوبی استفاده می‌شود که بین ماندگاری فرهنگ دینی در جامعه و وجود حیا و عفت، رابطه تنگاتنگی وجود دارد.

● فردی که بی‌عفت شد نه ایمان درستی خواهد

داشت و نه مسئولیت‌پذیر است و هیچ‌خیری به خودش و دیگران نمی‌رساند، بلکه چیزی جز شر و بدی و عذاب ندارد.

● رسول خدا ﷺ برای پس از خود از بی‌عفتی در امت اظهار نگرانی می‌کردند.

● شرکت در مجالس حرام که در آن حریمی میان محرم و نامحرم وجود ندارد، حضور در گروه‌ها و کانال‌های مختلط و یا مستهجن شبکه‌های اجتماعی موبایلی، تماشای برنامه‌های ماهواره‌ای و... نتیجه‌اش گسترش بی‌حیایی و بی‌عفتی است و این نوع سبک زندگی بر خلاف سیره و شریعت معصومین (علیهم‌السلام) می‌باشد.

● زندگی عفیفانه و سیره حضرت زینب کبری (علیها‌السلام) با آن همه مجاهدت‌ها و مصائب، حجت را بر همه ما تمام کرده است و اگر ما در شرایط کنونی که با امنیت و آسایش زندگی می‌کنیم از سبک زندگی حیوانی و شیطانی غربی تقلید کنیم نتیجه‌اش چیزی جز سلب نعمت و ذلت چیزی نخواهد بود.

* پنجم ماه جمادی الأولى

مناسبت: روز میلاد حضرت زینب کبری (ع) و روز پرستار.

موضوع: حضرت زینب (ع)، الگوی صبر و تحمل.
 مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَ مَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَ لَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ
 بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ؛ ۱

آنچه در نزد شماست نابود و فانی می شود و آنچه نزد خداست تا ابد باقی و ماندنی است و به کسانی که (در انجام وظایف و تکالیف دینی) صبر و استقامت پیشه کنند (و به پیمان الهی وفادار باشند) اجر و پاداشی بهتر از آنچه عمل کرده اند می دهیم.

نکته ها

● خداوند متعال در این آیه شریفه ابتدا در تذکری به ما می فرماید: آنچه در زندگی دنیا قابل دسترس شماست مانند همه مظاهر دیگر دنیوی دستخوش زوال و دگرگونی است، چون اصولاً زندگی مادی براساس حرکت و تغییر و زوال قائم است، ولی آنچه در نزد خداست و آن را به پرهیزکاران وعده فرموده مانند سایر مظاهر آخرت، باقی است و فنا و زوال در آن راه ندارد (بعد از این تذکر خداوند متعال خطاب به صابران) می فرماید: اما کسانی که صبر پیشه کنند (چه صبر بر طاعت و چه صبر در برابر مصیبت و چه صبر در برابر معصیت) و

در راه خدا و به جهت رضای او خوشبختنداری نمایند، خدای متعال به آنها اجر می‌دهد که در نوع خود بهترین است، یعنی به پاداش صبری که در دنیا نموده‌اند خداوند در آخرت اعمال آنها را به دیده اغماض می‌نگرد و برای هر عمل معمولی آنها اجر بهترین آن نوع را به ایشان عطا می‌کند.^۱

● یکی از کمالات انسانی داشتن صفت صبر و شکیبایی می‌باشد.^۲

● تنها کسانی به نعمت‌های آخرت می‌رسند، که در مقابل گرفتاری‌های دنیا صبر و شکیبایی داشته باشند.^۳

● خداوند بالاترین پاداش‌ها را برای افرادی که صبر و شکیبایی می‌کنند قرار داده است.^۴

● یکی از خصوصیات و امتیازات شیعه این است که شیعیان اهل صبر و شکیبایی هستند، امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ما خاندان، صبور و شکیباییم و شیعیان ما از ما هم شکیباترند. گفتم: جانم به فدایت، چگونه شیعیان شما از شما شکیباترند؟ فرمودند: چون صبر ما بر چیزی است که می‌دانیم، اما شیعیان ما صبر و شکیبایی می‌ورزند بر چیزی که نمی‌دانند^۵ (به غیب

۱ - تفسیر المیزان.

۲ - انوارالبهیه، ص ۱۴۳.

۳ - غررالحکم، ج ۶، حدیث ۱۰۷۵۲.

۴ - غررالحکم، ج ۳، حدیث ۴۶۹۴.

۵ - بحارالانوار، ج ۷۱، حدیث ۸۰.

ایمان دارند «الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ ۱».

● البته صبر به معنی تحمل ستم ستمکاران و تن دادن به ذلت و سکوت در مقابل متجاوزین نیست.

● صبر حضرت زینب از نوع صبری نبود که هر فرد زبون و ناتوانی به آن تن می‌دهد بلکه صبری خداپسندانه و هدفدار و اندیشمندانه بود.

● حضرت زینب کبری (ع) الگوی بارز صبر و استقامت هستند، صبر و پایداری حضرت زینب (ع) در تاریخ، بی‌نظیر است و هرگز تاریخ، مصائبی به عظمت مصائب حضرت زینب به خود ندیده است، لذا چنین کسی می‌تواند الگوی صبر برای دیگر افراد بشر باشد.

● این نوع صبر با ایمان رابطه تنگاتنگ دارد و مؤمنی که صابر نباشد پیوسته ایمان و تقوایش متزلزل خواهد بود و انسان تا صبور نباشد نمی‌تواند در بندگی خدا، ایستادگی کند و در برابر شیطان و هواهای نفسانی و گریز از گناه و استواری در برابر تنگی‌ها ثابت قدم باشد.

● صبر و تحمل و استقامت حضرت زینب (ع) برای همه اقشار جامعه الگوست خصوصاً برای پرستاران محترم که سالروز تولد آن حضرت به نام روز پرستار نام‌گذاری شده است.

● صبر زینبی به ما می‌گوید که در حقیقت، پشتوانه همه برنامه‌های سازنده فردی و اجتماعی همان

شکيبایی و استقامت است و اگر نباشد، هیچکدام از آن برنامه‌ها به سامان نمی‌رسد، چرا که در مسیر هرکار مثبت مشکلات و عواملی است که جز با نیروی صبر نمی‌توان بر آنها پیروز شد.

● این روز را به همه مسلمانان و خصوصا پرستارانی که با صبر و تحمل زینبی به بیماران یاری می‌رسانند تبریک عرض می‌کنیم.

* ششم ماه جمادی الأولى

موضوع: نتیجه اقتصاد غیر اسلامی.

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «إِنَّ مِنْ بَقَاءِ الْمُسْلِمِينَ وَ بَقَاءِ الْإِسْلَامِ أَنْ تَصِيرَ الْأَمْوَالُ عِنْدَ مَنْ يَعْرِفُ فِيهَا الْحَقَّ، وَ يَصْنَعُ فِيهَا الْمَعْرُوفَ؛ فَإِنَّ مِنْ فَنَاءِ الْإِسْلَامِ وَ فَنَاءِ الْمُسْلِمِينَ أَنْ تَصِيرَ الْأَمْوَالُ فِي أَيْدِي مَنْ لَا يَعْرِفُ فِيهَا الْحَقَّ، وَ لَا يَصْنَعُ فِيهَا الْمَعْرُوفَ» ۱

به درستی بقای مسلمانان و بقای اسلام در این است که اموال نزد کسانی باشد که حق آن را می دانند و می توانند از آن صحیح استفاده کنند و همانا فناء اسلام و مسلمانان در این است که اموال آنان در اختیار کسانی باشد که حق آن را نمی شناسند و نمی توانند از آن صحیح بهره برداری کنند.

نکته ها

- مسئله سوء مدیریت و یا اجرای برنامه های اقتصادی غربی که بر پایه ربا و کسب سود اقلیت سرمایه دار و یا صاحب قدرت می باشد، عامل فقر و به وجود آمدن اختلاف طبقاتی، ساختار ناسالم نظام اقتصادی و وجود روابط ظالمانه بین افراد می باشد.
- انتخاب یک الگوی ناشایست یا یک استراتژی نامناسب، توسط مسئولانی که اسلام شناس نیستند و نظام اقتصادی اسلامی را بلد نیستند و بر اساس

الگوهای غربی تصمیم‌گیری می‌کنند این می‌شود که ده‌ها سال یک کشور وابسته و عقب مانده نگه داشته شود.

● اسلام بر مدیریت اموال توجه جدی کرده و از تصدی افراد ناشایست به شدت منع نموده است.

● در مظلومیت اسلام همین بس که برخی افراد و جریان‌ها، نظرات و سلیق شخصی و یا وارداتی خود را به نام اسلام مطرح می‌کنند!

● چندین سال است که رهبر امین و فرزانه انقلاب حضرت امام خامنه‌ای «مدظله‌العالی» از اجرای فرمول‌های اقتصادی غربی در سیستم اقتصادی کشور انتقاد نموده‌اند و طرح اقتصاد مقاومتی را بر اساس اصول اسلامی و واقعیات کشور مطرح نموده‌اند و از مسئولان دولتی و قانون‌گذاران، اجرای آن را مطالبه کرده‌اند و امسال را نیز بر همین مبنا سال اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل، نام‌گذاری کرده‌اند.

● ما مردم نیز باید به تبعیت از ولی امر مسلمین حضرت امام خامنه‌ای و مراجع گرامی از مسئولان و قانون‌گذاران تحقق شایسته اقتصاد مقاومتی و اصلاح نظام بانکی کشور را مطالبه کنیم.

● چرا و براساس چه دستور، قانون و الگوی اقتصادی، نقدینگی از طریق بانک‌ها قبل از اینکه به کمک تولید داخل بیاید و دست تولید کننده را بگیرد در اختیار واردکنندگانِ مخل اقتصاد مقاومتی قرار می‌گیرد! که

تیشه به ریشه تولید داخلی و اشتغال جوانان می‌زنند. وارد کنندگانی که حتی مهر و تسبیح و سجاده این مردم را از چین وارد می‌کنند!

● چرا و بر اساس چه قانون و الگوی اقتصادی وقتی تولید کننده و یا جوان تازه ازدواج کرده بخواهند وام بگیرند باید دغدغه‌های فراوانی را تحمل کنند و شرایط خاصی را داشته باشند و با ضامن‌های معتبری که اعتبار آنها احراز می‌شود وام حداقلی بگیرند اما پرداخت تسهیلات کلان به عده‌ای خاص به راحتی صورت می‌پذیرد و معوقات بانکی آن عده خاص نیز از ضامن‌های آنان کم نشده و نقد نگردیده است.

● تبعیض‌های موجود در سیستم بانکی و برخی سودهای نامتعارف و جریمه‌های دیرکرد بر خلاف قوانین اسلامی و آرمان‌های انقلاب است.

● برای عبور از تنگناهای اقتصادی و نجات کشور از مشکلات و معضلاتی که آن را از حرکت در مسیر پیشرفت و اعتلاء بازداشته است باید به اصول و ارزش‌های اسلام و انقلاب بازگردیم.

● اقتصاد مقاومتی نمادی جامع از اقتصاد اسلامی است که در آن فاکتورهای بسیاری به چشم می‌خورد که هریک نیازمند روحیه‌ای جهادی برای اجرای آن است. بر این اساس اگر مدل اقتصاد مقاومتی کامل پیاده و تبدیل به یک شاخص اجتماعی شود و از جانب قانون‌گذاران مورد حمایت قرار گیرد ظرفیت

تمدن‌سازی با اندیشه اسلامی را دارد.

● ما مردم باید از مسئولان روحیه‌ی جهادی در تحقق آرمان‌های اقتصاد مقاومتی را با تمام شئون آن مطالبه کنیم. و خودمان نیز باید نسبت به واردات کالاهای مصرفی، لوکس و غیر ضرور به‌خصوص استفاده‌ی مسئولان از این وسایل حساسیت داشته باشیم و در شرایطی که کشور قادر به تولید داخلی و خصوصاً محصولات کشاورزی مورد نیازش است، به هیچ عنوان از کالاهای و میوه‌های وارداتی از خارج استفاده نکنیم.

* هفتم ماه جمادی الأولى

موضوع: میانه روی در انفاق و رابطه آن با هلاک نشدن.
وَأَنْفَقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ؛ ۱

و در راه خدا انفاق کنید و (با ترک این کار پسندیده، یا هزینه کردن مال در راه نامشروع) خود را به دست خودتان، به هلاکت نیندازید، و نیکی کنید که یقیناً خدا نیکوکاران را دوست دارد.

نکته‌ها

● امام صادق (علیه السلام) در ذیل این آیه «وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ» فرمودند: اگر مردی آنچه دارد همه را در راه خدا انفاق کند کار خوبی انجام نداده است و نمی‌توان گفت که مردی موفق است. مگر نشنیده است که خدای تعالی می‌فرماید: «وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ» آن گاه فرمودند: یعنی اهل اقتصاد و میانه‌روی را دوست می‌دارد. ۲

● در واقع این آیه شریفه یک معیار به ما می‌دهد و آن این است که هر عملی را که انجام می‌دهیم آن را خوب انجام بدهیم، نه افراط کنیم و نه تفريط؛ یعنی نه زیاده روی کنیم و نه کم‌کاری و کم‌فروشی.

● نهی در این آیه، نهی از تمامی رفتارهای افراطی و تفریطی است که یکی از مصادیق آن بخل ورزیدن و امساک از انفاق مال در هنگام جنگ است که این بخل ورزیدن باعث بطلان نیرو و از بین رفتن قدرت است که باعث غلبه دشمن بر آنان می‌شود، همچنان که اسراف در انفاق و از بین بردن همه اموال باعث فقر و مسکنت و در نتیجه انحطاط حیات و بطلان مروت می‌شود. ۱

● این آیه بیانگر یک حقیقت کلی و اجتماعی نیز می‌باشد و آن اینکه انفاق به طور کلی سبب نجات جامعه از مفسد کشنده است، زیرا هنگامی که مسأله انفاق به فراموشی سپرده شود، و ثروت‌ها در دست گروهی معدود جمع گردد و در برابر آنان اکثریتی محروم و بینوا وجود داشته باشد طولی نخواهد کشید که انفجار عظیمی در جامعه به وجود می‌آید، که نفوس و اموال ثروتمندان هم در آتش آن خواهد سوخت و از اینجا رابطه مسأله انفاق و پیشگیری از هلاکت روشن می‌شود. بنابراین انفاق، قبل از آنکه به حال محرومان مفید باشد به نفع ثروتمندان است، زیرا تعدیل ثروت حافظ ثروت است. ۲

۱ - ترجمه المیزان، ج ۲، ص ۹۳.

۲ - تفسیر نمونه.

* هشتم ماه جمادی الأولى

موضوع: بلای کمرشکن.

قال الإمام العسکری عليه السلام:

مِنَ الْفَوَاقِرِ الَّتِي تَقْصِمُ الظَّهَرَ جَارٌ إِنَّ رَأَى حَسَنَةً أَخْفَاهَا وَ إِنَّ رَأَى سَيِّئَةً أَفْشَاهَا؛ ۱

از بلاهای کمرشکن، همسایه‌ای است که اگر کردار خوبی را بیند نهانش سازد (خوبیها را مخفی می‌کند) و اگر کردار بدی را بیند آشکارش نماید.

نکته‌ها

● به عنوان یک دین کامل و اجتماع ساز و تأمین کننده سعادت دنیوی و اخروی انسان، دستورات و توصیه‌های اخلاقی و حقوقی را برای همسایه‌داری در نظر گرفته است که با مراعات آن انسانها می‌توانند در کنار هم به راحتی و آسایش زندگی کنند.

● یکی از حقوق اسلامی مسلمانان در قبال یکدیگر، نیکی همسایگان نسبت به هم می‌باشد.

● در این حدیث شریف از همسایه بد به یک بلای کمرشکن تعبیر شده است و این نشان از اهمیت و سفارش اسلام به خوب همسایه‌داری کردن است، همچنانکه خداوند متعال در قرآن کریم، نیکی با همسایه را، خواه فامیل باشد و یا بیگانه، سفارش کرده و نیکی به همسایه را در ردیف نیکی به پدر و مادر،

یتیمان و... قرار داده است. ۱

● سعادت دنیا و آخرت انسان و آرامش دنیایی و سعادت آخرتی او به اموری بستگی دارد که یکی از آنها خوب همسایه‌داری کردن و همسایه‌نیک داشتن است.

● وقتی افراد یک محل به مدت طولانی با یکدیگر همسایه باشند، کم‌کم بر اسرار زندگی همدیگر آگاه خواهند شد. از آنجا که آشکار ساختن اسرار زندگی مردم و فاش کردن عیب‌های آنان بسیار نکوهیده است، مؤمن نباید در کار دیگران کنجکاوی کند و به دنبال عیب‌جویی باشد و یا آشکار نمودن عیوب احتمالی همسایه خود باشد، اگر هم بر حسب اتفاق بر رازی آگاه شد، باید آن را پنهان بدارد و مصداق این مثل که: «خدا می‌بیند و می‌پوشد، همسایه ندیده می‌خروشد» نباشد.

● رفتار نیک همسایگان با یکدیگر، می‌تواند سرچشمه برکت‌های فراوانی باشد. همچون محبوب شدن در دل مردم، تقویت روحیه همکاری و همفکری به منظور پاکیزه و آباد نگه داشتن محیط زندگی، یکی از آنهاست که خود، آرامش روانی و طول عمر انسان را در پی دارد.

● رسول خدا ﷺ از یاران خود پرسید: آیا می‌دانید حق همسایه چیست؟ حاضران پاسخ منفی دادند. آن حضرت فرمودند: حق همسایه آن است که اگر برای

کرایه از شما درخواست کمک کرد، به او کمک کنید. اگر وام خواست، به او بپردازید. هرگاه تهی دست شد، از او دست گیری کنید. چنانچه خیری به او رسید، به او تبریک بگویید. هنگام بیماری، به عیادتش بروید. در مصیبت‌ها به او تسلیت بگویید. اگر مُرد، در تشییع جنازه‌اش حاضر شوید. بر ارتفاع خانه خود بدون موافقت او نیفزایید تا مانع وزش نسیم و جریان هوا نشود. هرگاه میوه‌ای خریدید، مقداری به او هدیه کنید و اگر مایل به این کار نبودید، آن را پنهانی به خانه ببرید و دقت کنید که فرزندان آن را از خانه بیرون نبرد که فرزند او ببیند و به خاطر آن بهانه‌گیری کند. با بوی غذای مطبوع خود، او را میازارید، مگر آنکه مقداری برایش بفرستید. ۱

● انشاءالله همه ما با رعایت سبک زندگی اسلامی و رعایت حق همسایه، همسایه‌های خوبی برای یکدیگر باشیم.

* نهم ماه جمادی الأولى

مناسبت: روز نیروی هوایی

موضوع: نیروهای مسلح و اقتدار ملی.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ انفِرُوا جَمِيعًا؛ ۱
ای کسانی که ایمان آورده‌اید! (در برابر دشمن مهیا و آماده باشید و) سلاح‌ها و ساز و برگ جنگی خود را بگیرید، پس گروه گروه یا دسته جمعی (طبق شرایط هر زمان و هر مکان) حرکت و جهاد کنید.

نکته‌ها

- یکی از گام‌های بلندی که در جریان انقلاب موجب ریشه کن ساختن حکومت پهلوی شد، حرکت شجاعانه و آگاهانه نظامیان نیروی هوایی در ۱۹ بهمن ۱۳۵۷ بود.
- بهترین و عظیم‌ترین کاری که می‌توانست روحیه‌ی انقلاب را تقویت کند و مقاومت دولت غیر قانونی بختیار را در هم بشکند، و مأموریت مستشاران آمریکایی را در طراحی کودتای نظامی با شکست مواجه سازد، اعلام همبستگی همافران نیروی هوایی با انقلاب بود.
- به همین منظور روز ۱۹ بهمن را روز نیروی هوایی نام‌گذاری کرده‌اند.

- نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران خصوصاً نیروی هوایی قهرمان از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی و خصوصاً در دوران جنگ تحمیلی و پس از آن با اقتدار

و آمادگی کامل امنیت کشور ما را حفظ نموده‌اند و وفاداری و ایثارگری خود را ثابت نموده‌اند.

● این آیه شریفه به سازماندهی نیروهای مسلح و آمادگی نظامی توجه ویژه‌ای دارد.

● خداوند متعال به دولت و امت اسلامی فرمان می‌دهد تا آمادگی همه جانبه نظامی داشته باشند.

● اهمیت دادن و حمایت کردن از توسعه و بروز رسانی تجهیزات نظامی و انجام رزمایش و آزمایشات موشکی طبق دستور قرآن و سیره پیامبر عظیم الشان اسلام، برای بازدارندگی دشمنان جنایتکار و ظالم از تجاوز احتمالی امری ضروری و اولویت‌دار است اما متأسفانه برخی افراد ساده‌لوح و یا جریان‌ات سیاست‌زده و یا منافق که فهم درستی از فضای امنیت ملی و الزامات بازدارندگی کشور در مقابل تهدیدات بیگانگان و نیز درکی از اقتدار، عزت و سربلندی ملت ایران ندارند، به عمد یا ناخودآگاه، بلندگوی دشمنان می‌شوند. و با تعبیر موهن، رشد و توسعه قدرت بازدارندگی موشکی را امری ناپسند معرفی می‌کنند!

● موضوع امنیت امت اسلامی بسیار مهم و حیاتی است و لذا آمادگی نظامی در دو حوزه منابع انسانی و ابزارهای جنگی باید به گونه‌ای باشد که در هر لحظه امکان دفاع یا حمله باشد. این بدان معناست که امکانات دولت و امت اسلامی باید همواره در خدمت دفاع از کشور به مقدار مورد نیاز فراهم باشد و از هیچ نقصانی رنج نبرد.

* دهم ماه جمادی الأولى

مناسبت: جنگ جمل

موضوع: دنیا زدگی ناکثین.

قال أمير المؤمنين علي (عليه السلام):

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ الْفِتَنِ وَ أَصْلُ الْمِحَنِ؛ ١

حب دنیا سرآغاز فتنه‌ها و ریشه همه محنتها و رنج‌هاست.

نکته‌ها

● منظور از حب دنیا در این حدیث شریف همان دنیاپرستی است نه بهره‌گیری معقول از مواهب مادی در طریق وصول به معنویت که اگر چنین باشد حب دنیا نیست، بلکه حب آخرت است و به تعبیر دیگر بسیاری از برنامه‌های معنوی بدون امکانات مادی میسر نیست و در واقع امکانات مادی از قبیل مقدمه واجب است که انسان اگر آن را به نیت مقدمه واجب بجا آورد نه تنها عیبی ندارد بلکه مشمول ثواب الهی نیز می‌شود.

● طبیعی است که وقتی عشق مادی و زمینی به چیزی در وجود انسان چیره می‌شود، او را از روشن‌ترین واقعیت‌ها غافل می‌کند، چشم دارد اما گویی نابیناست، گوش دارد اما گویی ناشنواست، زبان

دارد ولی جز به آنچه به آن دل بسته است گردش نمی‌کند و برای رسیدن به این محبوب خود یعنی دنیا تن به هر ذلتی می‌دهد.

● جنگ جمل را پول‌طلبی و ریاست‌طلبی و دنیاپرستی به پا کرد. بالاخره همین دنیاپرستی و ریاست‌طلبی، حدود بیست هزار نفر را به کشتن داد.

● ناکثین که آنها را «اصحاب جمل» نیز می‌نامند، افرادی بودند نظیر طلحه و زبیر که از اصحاب خاص پیامبر به شمار می‌رفتند و خدمات بسیار ارزنده‌ای برای اسلام انجام داده بودند، بطوریکه رسول اکرم «صلی الله علیه و آله» در فضیلت آنان جملات متعددی به زبان آورده بودند. اما صفت رذیله دنیا طلبی با آنها کاری کرد که بر علیه ولی خدا، امیرالمؤمنین علی «علیه السلام» فتنه کردند و شورش مسلحانه‌ای را به پا کردند!

● فتنه جمل که جنگ امام علی (علیه السلام) با ناکثین و بیعت شکنان است یکی از مهمترین جنگ‌های صدر اسلام بود و درس‌های فراوانی برای همه ما خصوصا برای جریان‌ات سیاسی با خود به همراه دارد.

● اصحاب جمل تحت عنوانی به ظاهر زیبا و حق مآبانه علیه اولی الامر خویش حضرت علی «علیه السلام» قیام کردند و پیمان و بیعت خویش را شکستند، در حالی که این عنوان بهانه‌ای بیش نبود.

● اصحاب جمل انتقام خونی را می‌خواستند بگیرند

که که خود ریخته بودند.

● امروزه نیز وقتی برخی افراد و جریانات سیاسی و صاحبان زر بخواهند فتنه کنند با عناوین زیبا و البته مغالطه‌آمیز، اقدام می‌کنند. همچنانکه در دوران‌های مختلف انقلاب نیز شاهد مواردی همچون فتنه سال ۸۸ بوده‌ایم.

● همهٔ پیامبران الهی و امامان معصوم آمدند برای اینکه ما معرفت پیدا کنیم و درخت رذائل اینچنینی را از دل بکنیم و گرفتار فتنه‌گری نشویم.

* یازدهم ماه جمادی الأولى

مناسبت: روز قبل از راهپیمایی ۲۲ بهمن.

موضوع: حق بر باطل پیروز می شود.

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:

لَيْسَ مِنْ بَاطِلٍ يَقُومُ بِإِزَاءِ حَقٍّ إِلَّا غَلَبَ الْحَقُّ الْبَاطِلَ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ؛ ۱
هیچ باطلی نیست که در برابر حق بایستد مگر آن که حق بر باطل چیره می شود و این سخن خداوند است: «بلکه حق را بر سر باطل می زنیم که آن را در هم می کوبد...»

نکته ها

● با توجه به آیات و روایات و شواهد تاریخی گوناگون، روشن می شود که تاریخ چیزی جز انعکاس درگیری پایدار و بی امان حق و باطل نیست. رویارویی طرفداران این دو به طور مداوم و در میدان های گوناگون حیات، جریان داشته و پیروزی و شکست دست به دست گردیده است. البته قدرت غیبی خداوند همیشه یاور حق پرستان و مؤمنان بوده است. در مبارزه طولانی و پردامنه حق و باطل، سرانجام حق، پیروز است و باطل محتوم به اضمحلال و انهدام و فنا.

● این روزها، روزهایی ماندگار و فراموش ناشدنی در

تاریخ ملت بزرگ ماست.

● ۲۲ بهمن روز پیروزی حق بر باطل و چیره شدن نور بر ظلمت است.

● یوم الله ۲۲ بهمن، یادآور معجزه «ایمان» در مصاف با قدرتهای مادی است. ۲۲ بهمن پیش از آن که حکایت از پیروزی ملت داشته باشد گواه کارآمدی اندیشه دینی و نقش مؤثر «ایمان» و باورهای دینی در پیدایش حرکت‌های فراگیر و بنیادین اجتماعی است.

● پیروزی انقلاب اسلامی مردم ایران بر رژیم طاغوتی و دست‌نشانده پهلوی، تمامی تحلیل‌ها و برنامه‌ریزی‌های سیاستمداران و سازمان‌های جاسوسی و اطلاعاتی دنیای استکبار را دگرگون کرد و راه تازه‌ای پیش روی حقیقت طلبان گشود.

● بی‌تردید حضور ما در صحنه و شرکت در راهپیمایی سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، شادمانی ارواح طیبه شهدا و روح ملکوتی امام راحل علیه السلام را در پی خواهد داشت و تجدید بیعتی با آرمان‌های انقلاب اسلامی و رهبر امین و فرزانه انقلاب می‌باشد و همچنین باعث تقویت قلوب و امیدواری همه دوستداران ایران و جبهه مقاومت در سرتاسر جهان خواهد شد.

● امیداوریم گرمی داشت پیروزی انقلاب انگیزه‌ای برای انقلاب درونی ما باشد و همچنان که بر نظام پوسیده شاهنشاهی پیروز شدیم و آن دیوان و دوزخی دِلان را از کشور خارج ساختیم، بر نفس اماره خویش

نیز پیروز شویم و شیطان و اغواهای شیطانی را برای همیشه پاکسازی کنیم، چرا که در آن صورت به پیروزی حقیقی رسیده‌ایم و انقلاب اسلامی را از هر گزندی ایمن کرده‌ایم.



* دوازدهم ماه جمادی الاولى

مناسبت: روز ۲۲ بهمن و روز قبل از شهادت حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا (علیها السلام).

موضوع: نتیجه تبدیل نعمت.

وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ؛ ۱
هر کس نعمت خدا را بعد از آنکه در اختیارش قرار گرفت تغییر دهد (یعنی در مسیر خلاف به کار گیرد و به وسیله کفران نعمت همه را تبدیل به اسباب عذاب کند) دچار کیفر الهی می شود و بداند که خدا در عقاب، شدید است.

نکته ها

- منظور از «تبدیل نعمت»، این است که انسان امکانات و منابع مادی و معنوی را که در اختیار دارد، در مسیرهای انحرافی و گناه به کار گیرد. ۲.
- این آیه شریفه هشدار به همه کسانی است که از نعمت ها و مواهب الهی بهره گیری لازم را نمی کنند؛ مسأله تبدیل نعمت و نتیجه دردناک ناشی از آن، متوجه هر قوم و ملتی که نعمت را تبدیل کنند، می شود.
- فیض رحمت خدا بیکران و عمومی و همگانی است ولی به تناسب شایستگی ها و لیاقت ها به مردم می رسد؛ در ابتدا خداوند نعمت های مادی و معنوی

۱ - بقره، ۲۱۱.

۲ - تفسیر نمونه.

خویش را شامل حال اقوام می‌کند، چنانچه نعمت‌های الهی را وسیله‌ای برای تکامل خویش ساختند نعمتش را پایدار بلکه افزون می‌سازد اما هنگامی که این مواهب وسیله‌ای برای طغیان و سرکشی شود نعمت‌ها را می‌گیرد. ۱

● کفران نعمت، زمینه فرود آمدن انتقام‌های الهی است. ۲

● در دعای کمیل می‌خوانیم: «اللهم اغفر لی الذنوب التي تُغَيِّرُ النِّعَمَ» از خدا استغفار می‌کنم برای گناهانی که نعمت‌ها را تغییر می‌دهد. در واقع این حق خداوند است که ما از نعمت‌ها در راه صحیح استفاده کنیم.

● اگر شخص از کفران نعمت خود توبه نکند، نعمت زایل شده علیه صاحبش گواهی می‌دهد. همان‌گونه که امام علی (علیه السلام) می‌فرمایند: مصاحبت نعمت‌ها را قبل از جدایی‌اش نیکو شمرد؛ زیرا آن‌ها زایل شده و بر ضرر صاحبش شهادت می‌دهند. ۳

● امام صادق (علیه السلام) از رسول خدا (صلی الله علیه و آله) روایتی را نقل می‌کنند و می‌فرمایند: «فشار قبر برای مؤمن، کفاره نعمت‌هایی است که ضایع کرده است.» ۴

۱ - استنادات قرآنی در بیانات حضرت امام خامنه‌ای «مدظله العالی».

۲ - تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص ۳۲۲.

۳ - علل الشرائع، ج ۲، ص ۴۶۴.

۴ - الأمالی (للصدوق)، ص ۵۴۰.

● این تبدیل نعمت به نعمت، به تدریج صورت می‌پذیرد؛ یعنی ابتدا خدای سبحان گمراهان متمرّد و پندناپذیر را در تنگنا قرار می‌دهد و گرفتار می‌کند تا متذکر شوند و به سوی حق باز گردند و اگر با این امتحان، به ابتهال و تضرع رو نیاوردند و متذکر حق نشدند آنها را در فراوانی نعمت غوطه‌ور می‌سازد و چون به شادمانی کامل پرداختند ناگهان آنها را می‌گیرد، همان نعمت فراوان، به عنوان سپاه حق، بر آنان می‌شورد.^۱

● البته یکی از سنت‌های الهی این است که در شرایط ویژه‌ای شامل حال کافران می‌شود و عبارت است از رها کردن شخص به حال خودش و غوطه‌ور شدن او در نعمت‌های ظاهری دنیا تا بر گناهان خود بیفزاید و پله‌پله سقوط کند تا عذاب الهی را بچشد. امام حسین (علیه السلام) در این باره می‌فرماید: «استدراج از جانب خداوند سبحان برای بنده‌اش، این است که نعمت‌هایی را داشته باشد و شکر آنها را ادا نکند.»^۲

* سیزدهم ماه جمادی الأولى

مناسبت: روز شهادت حضرت صدیقه کبری
فاطمه زهرا (علیها السلام)

موضوع: حجاب سنگر اسلام و میراث حضرت

فاطمه زهرا (علیها السلام)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ
عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيسِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَ كَانَ اللَّهُ
غَفُورًا رَحِيمًا؛ ۱

ای پیامبر، به همسران و دخترانت و زنهای مؤمنان بگو
روسریها و چادرهای خود را بر خویش بپوشانند، این
پوشش نزدیکترین راه است برای این که آنان به
عفت و حجاب شناخته شوند و مورد آزار فاسقان قرار
نگیرند، و خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است.

نکته‌ها

- پوشش اسلامی از احکام ضروری اسلام است، زیرا
هم قرآن مجید به آن تصریح کرده و هم روایات
بسیاری بر وجوب آن گواهی می‌دهد. به همین جهت
فقه‌های شیعه و سنی، به اتفاق بر آن فتوا داده‌اند.
- همان‌طوری که نماز و روزه به دوران خاصی
اختصاص ندارد، دستور پوشش نیز، چنین است.
- بر اساس فرهنگ اسلامی، انسان موجودی است
که برای رسیدن به کمال و معنویت خلق گردیده

است و اسلام با تنظيم و تعديل غرايز به ويژه غريزه جنسي و توجه به هر يك از آن‌ها در حدّ نياز طبيعي، سبب شكوفايي همه استعدادهاي انسان شده و او را به سوي كمال سوق داده است. پوشش مناسب براي زن و مرد عامل مهمي در تعديل و تنظيم اين غريزه است. ● حفظ حجاب مايه سرفرازي اسلام است و به همين خاطر دشمنان براي ضربه زدن به اسلام، حجاب را هدف هجمه و توطئه‌هاي خود قرار داده‌اند.

● حساسيت و برخورد خشن كشورهاي غربي (مدعيان آزادي) با زنان و دختران محجبه و همچنين هزينه‌هاي فراوان تبليغاتي براي ترويج بي‌حجابي و بي‌حيائي در كشورهاي اسلامي چند پيام دارد:

۱. اين نشان از جايگاه مهم و اثر گذاري بالاي حجاب در مصونيت جامعه و حفظ ارزش‌هاي الهي دارد.
۲. حجاب مانع جدي در ترويج فرهنگ شيطاني و گسترش ابتذال و بي‌حيائي غربي است.
۳. چون حجاب مظهر اسلام است و زماني كه يك زن از پوشش و حجاب برخوردار است در حقيقت نماد يك بانوي موحد، مؤمن و انقلابي به شمار مي‌رود كه پاييند به اصول و ارزش‌هاي آرمانی، الهي و ضد استكبار است.

۴. حجاب سنگر است، سنگر مقابله با توطئه‌هاي شيطاني غرب عليه انسانيت، به همين خاطر در وصيت‌نامه شهداي عزيز مي‌خوانيم كه «اي خواهرم!

قبل از هر چیز استعمار از سیاهی چادر تو می‌ترسد
تا سرخی خون من!»

۵. نگاه سردمداران کشورهای غربی به زن، نگاه مادی، حیوانی و مبتنی بر شهوترانی و مسائل جنسی است و با اینکه ادعای آزادی می‌کنند، حجاب و پوشش زنان را چون برخلاف نگاه حیوانی و شهوترانی آنان است نمی‌توانند تحمل کنند.

۶. امروز مسئله حجاب یکی از مصادیق مبارزه بین اسلام و جبهه کفر است؛ برخورد سردمداران کشورهای غربی با زنان و دختران با حجاب نشانه ضعف، کمبود و ترس آنها از حجاب است.

● سال‌های قبل در ایران، غرب توسط چماقداری بی‌سواد و دست‌نشانده مانند رضا میرپنج (پهلوی) در صدد اجرای این حرکت ضدانسانی بر آمد، اما مردم مسلمان ایران با خون دل در برابر این توطئه ایستادند. در همین رابطه امام راحل فرمودند: «خدا می‌داند که به این ملت ایران چه گذشت در این کشف حجاب. حجاب انسانیت را پاره کردند اینها.»^۱

● امروز نیز با استخدام برخی زنان مشهور ایرانی در عرصه هنر و یا ورزش و... همان سیاست را دنبال می‌کنند. کشف حجاب این زنان موجب‌بگیر مقابل دوربین‌های تلویزیونی و بازی در فیلم‌های مستجهن توسط برخی هنرپیشگان بی‌هنر همه برای همین هدف شیطانی صورت می‌پذیرد.

* چهاردهم ماه جمادی الأولى

مناسبت: ایام شهادت حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا (علیها السلام).

موضوع: رابطه چشم و عفاف.

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَ يَحْفَظُوا قُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ؛ ۱

به مؤمنان بگو چشم‌های خود را (از نگاه به نامحرمان) فروگیرند، و عفاف (دامن) خود را حفظ کنند این برای آنان پاکیزه‌تر است و خداوند از آنچه انجام می‌دهید آگاه است!

نکته‌ها

● شیطان از بزرگترین موانع و اصلی‌ترین دشمن ما برای سالم زیستن به شمار می‌رود و به تعبیر قرآن، دشمن آشکار است. که لحظه‌ای انسان را تنها نخواهد گذاشت.

● لذا ما ناچاریم نسبت به این دشمن خطرناک، شگردها و حربه‌های او و راه‌های پیشگیری و یا دفع حملاتش شناخت و آگاهی پیدا کنیم تا بر صراط مستقیم ثابت قدم بمانیم.

● از جمله عوامل اصلی که باعث گرفتار شدن در وسوسه‌های جنسی شیطان می‌شود، نگاه حرام است. نگاه به نامحرم هر چند ابتدا اگر بدون قصد تَلَذُّذ

باشد اما عمل طبیعی و غریزی خود را انجام می‌دهد و زمینه تحریک شهوت انسان را در زمان نگاه یا بعد از آن ایجاد می‌کند.

● چشم قوی‌ترین ابزار حسی است. یعنی میدان آستانه تحریک چشم از بقیه حواس بیشتر است و بیشترین تحریکات حسی را دریافت می‌کند و این دل است که بعد از نگاه به کار می‌افتد یعنی آنچه را چشم، می‌بیند، دل طلب می‌کند و نتیجه آن گناه، افسردگی و رنجوری می‌باشد.

● نگاه کردن به ناموس دیگران، خواست شیطان است.

● جواب مثبت دادن به وسوسه‌های شیطان و نگاه حرام (چه در عالم خارج، چه در فضای مجازی و اینترنت و چه از طریق مشاهده برنامه‌های ماهواره‌ای)، نتیجه‌اش تحریک غریزه جنسی به گونه نامشروع و جرأت پیدا کردن بر انجام گناه می‌باشد که آثار شوم و نکبت بار فراوانی بر ابعاد مختلف انسان و جامعه بشری ایجاد می‌نماید. اسراف، انحراف و هدر رفتن نیروهای فکری، اجتماعی و معنوی انسان، زمینه‌سازی سردی روابط خانوادگی و بالاخره گرایش به گناهان مختلف از جمله آثار سوء نگاه حرام است که در عرصه زندگی فردی، خانوادگی و اجتماع، ظاهر می‌گردد.

● در این آیه شریفه خداوند متعال به مؤمنان دستور می‌دهد نسبت به کنترل چشم و در نتیجه حفظ حیا

و عفت خود تلاش و مواظبت داشته باشند، تا مبادا شیطان از این طریق آن‌ها را از مسیر کمال و عبودیت خارج کند و در منجلاب گناه، بی‌بند باری و بی‌غیرتی گرفتار نماید.

● مؤمن با غیرت هرگز به ناموس دیگران نگاه حرام نمی‌کند، چرا که نمی‌خواهد کسی به ناموسش نظر بد داشته باشد.

هر که باشد نظرش در پی ناموس کسان
پی ناموس وی افتد نظر بوالهوسان

* پانزدهم ماه جمادی الأولى

موضوع: آثار چشم پاکی.

قال رسول الله ﷺ

غُضُّوا أَبْصَارَكُمْ تَرَوْنَ الْعَجَائِبَ؛ ۱

چشم‌هایتان را (از نامحرم) بپوشانید تا عجایب و شگفتی‌ها را ببینید.

نکته‌ها

● هر یک از اعضای بدن مؤمن نسبت به عبادت پروردگار متعال وظیفه خاصی بر عهده دارد که اگر بدان وظیفه عمل کرد، ارزشمند است.

● چشم یکی از نعمت‌ها و آیات الهی است که نقش مهمی را در زندگی انسان ایفا می‌کند؛ یعنی هم می‌تواند سبب رشد، پویایی و کمال شود و هم می‌تواند سبب گرفتار شدن، ماندن و گندیدن شود.

● از چشم به عنوان «برید القلب: نامه رسان قلب» و «رائد القلب: راهنما و دیده بان دل» یاد شده و نیز از قلب به «مصحف البصر: دفتر یادداشت دیدنی‌ها» تعبیر گردیده است.

● دیدن انسان‌ها نسبت به همدیگر فرق می‌کند. معمولاً انسان چیزی را می‌بیند و یا می‌شنود، که می‌خواهد ببیند و یا بشنود. همه کس، همه چیز را نمی‌بیند و نمی‌شنود. هرانسانی در زندگی مسیری را

درپیش می‌گیرد ولذا چیزهایی را که مربوط به آن مسیر می‌باشد را می‌بیند و می‌شنود.

● تشویق و ترغیب خداوند به کنترل نگاه و تأمل در هستی به این معناست که انسان می‌بایست از این ابزار شناختی به درستی بهره‌گیرد تا به کمالات انسانی دست پیدا کند.

● طبق این حدیث شریف در این جلسه به آثار محافظت و کنترل و چشم‌پاکی می‌پردازیم.

● ترک نگاه، انگیزه‌هایی دارد؛ گاه برای رضای خداست که در این صورت سبب تقرّب به خدا و چشیدن طعم خوشی ایمان می‌شود؛ ولی گاهی هم برای ریا و هواست؛ مثل ترس از مردم، نبود موقعیت، فریب دیگران و کسب خوشنامی؛ آن فردی که در جهت کسب رضایت خداوند، نگاه به نامحرمان را ترک می‌کند، توفیق درک لذت ایمان به او عطا می‌شود.

● اولین کمالی که خداوند متعال پس از ترک چشم‌چرانی به انسان دست می‌دهد، لذت درک شیرینی عبادت است. پیامبر خدا ﷺ می‌فرمایند: «هیچ مرد مسلمانی نیست که چشمش به نامحرمی بیفتد و چشم خود را فرو اندازد، مگر آنکه خدای تعالی به او توفیق عبادتی دهد که شیرینی آن را در قلبش می‌یابد. ۱»

● امام صادق (علیه السلام) می‌فرمایند: «هر کس به سبب

رضای خدای عزّوجلّ (نه به انگیزه‌ای دیگر) نگاه حرام را رها کند، خداوند به او، ایمانی عطا کند که طعمش را بیابد. ۱.

● هر فردی که به روز حساب و فردای قیامت ایمان دارد، سعی می‌کند به گونه‌ای زندگی کند تا در عالم آخرت و ابدیت شادکام و شادمان باشد؛ حال یکی از راه‌های رسیدن به شادمانی و گریان نبودن در قیامت، پرهیز از چشم چرانی است. رسول خدا ﷺ فرمودند: همه چشم‌ها روز قیامت گریانند جز سه چشم: چشمی که از ترس خدا بگرید، چشمی که از نامحرم فرونهاده شود، چشمی که در راه خدا (و پاسداری از کیان اسلام) شب زنده دار باشد؛ ۲ از این حدیث فهمیده می‌شود که علاوه بر حسرت دنیوی، فرد چشم چران در آخرت از فرط حسرت و پشیمانی چشمانی گریان خواهد داشت.

● یکی از با ارزش‌ترین نعمت‌ها، طمأنینه و آرامش درون است؛ چه بسا افرادی که رفاه کامل و آسایش دارند؛ ولی آرامش ندارند. امام علی علیه السلام می‌فرمایند: هر که دیده (از حرام) بپوشد، دلش را راحت و آسوده ساخته است. ۳.

● کسب صفات نیکو و پسندیده از جمله کمالاتی

۱ - من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۱۸، ح ۴۹۶۹.

۲ - بحارالانوار، ج ۱۰۱، ص ۳۵.

۳ - مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۷۱.

است که با چشم پاکى و کنترل چشم به دست
 مى آید؛ حضرت على (عليه السلام) مى فرمایند: کسى که نگاه
 کردن هایش کنترل شود، صفاتش نیکو مى گردد. ۱.
 ● وقتی انسان، چشم از حرام بپوشد، حجابها کنار
 مى روند و این کمال را پیدا مى کند تا بتواند حقایق
 عالم ملکوت و نهان جهان و عظمت الهی را ببیند.

چشم آلوده نظر از رُخ جانان دوراست

برُخ او نظر از آینه ی پاک انداز

* شانزدهم ماه جمادی الأولى

موضوع: خداوند همراه ماست.

وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ؛ ۱

و هنگامی که بندگان من، از تو درباره من سؤال کنند، (بگو): من به آنان نزدیکم؛ دعای دعاکننده را (آن گاه که مرا بخواند) اجابت می کنم.

نکته‌ها

● شخصی از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله سؤال کرد: آیا خدا نزدیک است که او را آهسته بخوانم، یا دور است تا با او به صدای بلند سخن بگویم. این جا بود که این آیه شریفه نازل شد. ۲.

● خداوند در همه جا حاضر و ناظر است و به همه موجودات احاطه دارد؛ مرگ، حیات، علم، قدرت، آرامش، امنیت، توفیق و سعادت همه در دست و قدرت اوست.

● این آیات به روشنی بیان می کند که همه ما در محضر خدای بزرگ هستیم.

● با توجه به احاطه و نزدیکی خداوند متعال نسبت به ما و بودن ما در قبضه قدرت او، تکلیف ما روشن است؛ نه افعال و گفتار ما از او پنهان است و نه

۱- بقره، ۱۸۶.

۲ - مجمع البیان فی تفسیر القرآن، مقدمه، بلاغی، محمد جواد،

ج ۲، ص ۵۰۰.

اندیشه‌ها و نیت‌ها و حتی وسوسه‌هایی که از قلب ما می‌گذرد.

● اعتقاد به اینکه همه ما در محضر خدا هستیم از اساسی‌ترین اهرم‌های بازدارنده از گناه است، اثر و نقشی که این عقیده در کنترل انسان و جلوگیری از طغیان غرائز حیوانی دارد، هیچ چیز چنین اثر و نقش را ندارد.

● قرآن و روایات این واقعیت نزدیکی و حضور خداوند متعال را متذکر می‌شوند چرا که این توجه و احساس حضور خداوند توسط بندگان نقش بسزایی در مراقبات و در نتیجه رشد و رسیدن به کمال معنوی دارد.

● احساس حضور و نزدیکی خدا باعث امیدوار شدن، قوی‌شدن، رسیدن به موفقیت، خودکنترلی و آرامش می‌شود.

● در ادامه این آیه شریفه خداوند متعال، هم دعوت به دعا می‌کند و هم وعده اجابت می‌دهد.

● در تمام لحظه‌ها خداوند صدای بندگان را می‌شنود.

● هیچ دعای بنده‌ای بی‌پاسخ نمی‌ماند. همین که دعا می‌کنیم، نشان می‌دهد خدا ما را پذیرفته است.

گفت: آن «الله» تو «لبیک» ماست

آن نیاز و سوز و دردت پیک ماست

ترس و عشق تو کمند لطف ماست

زیر هر یا رب تو لبیک‌هاست ۱

- در نقطه مقابل یکی از حربه‌های شیطان این است که ما را نسبت به اینکه عالم محضر خداست غافل کند و از رحمت خدای مهربانمان ناامید سازد.
- مؤمنین باید توجه داشته باشند که ناامیدی خطرناک‌ترین راه نفوذ شیطان در دل آدمی است چون پس از ناامیدی دیگر هرکاری از فرد ممکن است سر بزند. این در حالی است که اولیای دین هرگز مردم را از رحمت خدا مأیوس نمی‌کرده‌اند حتی نسبت به کسانی که گناهان بزرگی انجام داده باشند.

* هفدهم ماه جمادی الأولى

مناسبت: شهادت حجت الاسلام و المسلمین
سید عباس موسوی دبیر کل سابق حزب الله
لبنان.

موضوع: وجوب حمایت از مظلوم.

وَ إِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ؛ ۱

اگر گروهی (از مؤمنان) به خاطر حفظ دین و آئین‌شان
از شما یاری طلب کنند، بر شما لازم است که به
یاری آنان بشتابید.

نکته‌ها

● خداوند متعال در قرآن به مؤمنین دستور می‌دهد
اگر مسلمانانِ دیگر مناطق، تحت فشار کفر قرار
گرفتند، نسبت به استمدادشان نباید بی‌تفاوت بود.
● صالحان کسانی هستند که در رعایت حقوق
ضعیفان و درماندگان اهتمام جدی دارند و حق را به
حق‌دار می‌رسانند.

● پیامبر خدا ﷺ فرمودند: خداوند عزوجلّ به حضرت
داوود علیه السلام وحی فرمود که: ای داوود! هیچ بنده‌ای نیست
که ستم‌دیده‌ای را یاری رساند یا در ستمی که بر او
رفته با او همدردی کند، مگر این که گام‌های او را در
آن روزی که گام‌ها می‌لغزد، استوار نگه می‌دارم. ۲

۱ - انفال، ۷۲.

۲ - کنز العمال، ج ۱۵، ص ۸۷۲، حدیث ۴۳۴۶۷.

● در مکتب اهل بیت (علیهم السلام) دادرسی بندگان ضعیف از نمونه‌های عدالت بر شمرده شده است.

● امام علی (علیه السلام) فرمودند: زیباترین عدالت، یاری دادن ستمدیده است. ۱

● مبارزه با ظالمان و متجاوزان به جوامع اسلامی از وظایف مؤمنان است و اگر همه کشورهای اسلامی به این دستور خداوند متعال در قرآن عمل می‌کردند امروز شاهد این‌همه ناامنی، تجاوز و کشتار مسلمانان در کشورهای مختلف نبودیم.

● این آیات هر چند که مصداقی از آن در باب وظایف فردی مسلمانان است اما مصداق دیگر آن وظایف جوامع و کشورهای اسلامی را هم نسبت به یکدیگر مشخص می‌کند یعنی اگر کشور اسلامی مورد ظلم و استبداد قرار گرفت و یا مردم مسلمان آن کشور مورد ظلم حاکمان جور قرار گرفتند لازم است طلب یاری نمایند و کشورهای اسلامی هم موظفند به یاری آنان بشتابند.

● الحمدلله به برکت حمایت‌های معنوی و انتقال تجربیات انقلاب اسلامی به گروه‌های آزادی‌خواه و ظلم ستیز در کشورهایی که در خط مقدم مبارزه با مستکبران جنگ طلب هستند، امروز شاهد این هستیم که نه تنها دشمنان مشترک جهان اسلام، گرفتار و

زمین گیر شده‌اند بلکه باعث شده است که امنیت مرزهای ما بیش از پیش تأمین گردد.

● اسلام عزیز، افراد سُست عنصر و سهل‌انگار نسبت به سرنوشت مظلومان و ستمدیدگان را، نه تنها توبیخ و سرزنش می‌نماید بلکه اینچنین افراد را مسلمان نمی‌داند؛ لذا در حدیثی پیامبر عظیم الشان اسلام می‌فرماید: «مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ»^۱ کسی که (شب را) صبح کند و نسبت به سرنوشت مسلمانان (بی‌تفاوت بوده و) اهتمام به خرج ندهد، مسلمان نیست!

● امام صادق (علیه السلام) فرمودند: «وَمَا مِنْ مُّؤْمِنٍ يَخْذُلُ أَخَاهُ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَىٰ نُصْرَتِهِ إِلَّا خَذَلَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»^۲ هیچ مؤمنی نیست که دست از یاری برادرش بردارد، در حالی که قدرت و توانایی یاری کردن را دارد، الاّ این که خداوند در دنیا و آخرت دست از یاری او خواهد کشید.

● خداوند را شاکر هستیم در کشور و نظامی زندگی می‌کنیم که حضرت امام خمینی (رحمه الله) و خلف صالحش رهبر امین و فرزانه انقلاب حضرت امام خامنه‌ای «مد ظله العالی» به این دستور اسلامی پایبند بوده و هستند و از خداوند متعال می‌خواهیم به برکت حضرت

۱- الکافی، ج ۲، ص ۱۶۳.

۲- المحاسن، ج ۱، ص ۹۹.

محمد و آل محمد ﷺ رزمندگان و مبارزان حق طلب
اسلام ناب را علیه جنایتکاران آمریکایی، صهیونیستی و
آل سعود وهابی یاری و پیروز بگردانند.



* هجدهم ماه جمادی الأولى

موضوع: راه جذب کامل نعمت.

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ «عَلَيْهِ السَّلَامُ»: إِذَا وَصَلَتْ إِلَيْكُمْ أَطْرَافُ النِّعَمِ فَلَا تُنْفَرُوا أَقْصَاهَا بِقَلَّةِ الشُّكْرِ؛ ١

مقدمات نعمت‌های خداوند به شما می‌رسد سعی کنید با شکرگزاری، بقیه و ادامه نعمت را به سوی خود جلب کنید، نه آنکه با کمی شکرگزاری آن را از خود برانید!

نکته‌ها

● از مهمترین خصوصیات یک مؤمن، شکرگزاری بدرگاه الهی است.

● ثمره شکر متوجه خود انسان است؛ شکر به هنگام برخورداری از نعمت‌ها و یادآوری عظمت و ارزش آنها نه تنها باعث افزایش نعمت، بلکه سبب تقرب به درگاه الهی نیز می‌شود.

● خداوند در برابر نعمت‌هایش نیازی به شکر ما ندارد گرچه دستور به شکرگزاری داده و اینکار موجب نعمت دیگری بر ما می‌شود، اما مهم این است که بینیم حقیقت شکر چیست و بخشنده نعمت کیست؟ و این توجه و آگاهی قدم اول شکر است و شکر و ثنا با زبان مرحله بعدی شکر است و از هر دو مرحله قبلی بالاتر اقدام و شکر عملی است.

● انسانِ شاکر، در سرچشمه رحمت و نعمت الهی تفکر می‌کند و بواسطه این اندیشه به باوری می‌رسد که همه نعمت‌ها از آن خداست و به طور عملی و عینی به بارگاه پروردگار ربط دارد، چنین تفکر و باوری موجب می‌شود که انسان حتی لحظه‌ای از عمر خود را تباه نسازد و اوقات گران‌بهای خویش را به عبث نگزارد و از تلاش در جهت تزکیه و سبقت در تحصیل خیرات و کمالات دست بر ندارد.

● الحمدلله گفتن شکر زبانی است و خوب است اما شکرِ عملیِ نعمت، این است که انسان هر نعمتی را در جای خودش مصرف کند؛ شکر واقعی این است که وقتی انسان به گناه رسید، خودش را نگه دارد و از توان و نعمت سلامتی و سایر نعمت‌ها در راه گناه و خلاف استفاده نکند.

● امام صادق (علیه السلام) فرمودند: کم‌ترین سپاسگزاری، این است که انسان نعمت را (مستقیماً) از خدا بداند و جز او علتی برای آن نداند و نیز به آنچه خداوند عطایش کرده، خرسند باشد و با نعمت او مرتکب گناه وی نشود و نعمت خدا را وسیله مخالفت با امر و نهی او قرار ندهد. ۱.

● باید تلاش کنیم که با بهره‌گیری صحیح از نعمت‌های داده شده شکر آن را در عمل بجا آوریم.

● شکر عملی است که زمینه ساز نعمت آینده

می شود.

● امام رضا (علیه السلام) فرمودند: در بنی اسرائیل مردی بود که شبی در خواب کسی را دید که به او گفت نصف عمرت در وسعت رزق و روزی هستی، انتخاب کن نصف اول عمر باشد یا نصف آخر، مرد گفت صبر کن تا با شریک زندگیم (همسرم) مشورت کنم و بعد پاسخ گویم. صبح که از خواب بیدار شد به همسرش گفت: دیشب مردی به من خبر داد که نصف عمرت در رفاه خواهی بود و مخیری انتخاب کنی که نصف اول باشد یا نصف آخر و من مهلت خواستم تا با تو مشورت کنم. حال تو انتخاب کن. همسرش گفت: نصف اول را انتخاب می کنیم. مرد پذیرفت و آنگاه دنیا به او روی آورد و هرچه نعمت بر او بیشتر می رسید همسرش می گفت به فلان همسایه و فلان فامیل که محتاج هستند کمک کن و این روش آنها بود هر وقت نعمتی خداوند به آنها می داد صدقه می دادند، شکر می کردند و بخشش می نمودند تا اینکه شبی در خواب دید که به او گفتند نصف عمرت که باید در رفاه باشی تمام شد. مرد گفت صبر کن با همسرم مشورت کنم صبح به همسرش گفت: دیشب مرا خبر دادند که نصف عمرت که باید در رفاه باشی تمام شده است. همسرش گفت: خداوند به ما نعمت داد و ما شکر کردیم و خدا وعده داد، که اگر شکر نعمت کنید، نعمت شما زیاد می شود و او اولی به وفاء است

پس شب به مرد خبر دادند که گفته همسرت درست است و نصف دیگر عمرت را نیز در رفاه خواهی بود.

زیرا که شکر نعمت کردی.۱.

● شکر عملی است که اراده انسان را قوی و شیطان را در مقابل او ضعیف می‌کند.

● انسان‌هایی که شکر عملی ندارند شیطان به راحتی آنها را شکار کند.

● انشاءالله همه ما با تفکر در نعمت‌های الهی و شکر زبانی و عملی، موجبات خشنودی خداوند متعال و افزایش نعمت‌های الهی را فراهم کنیم.

* بیستم ماه جمادی الأولى

موضوع: ضرورت تشکر از واسطه‌های نعمت.

وَ وَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَيَّ وَهْنًا فِي
عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَ لِوَالِدَيْكَ إِيَّيَّ الْمَصِيرُ؛ ۱

و ما به انسان درباره حق پدر و مادرش سفارش کردیم، مادرش به هنگام بارداری، بسیار رنج و محنت کشید و پیوسته بر ضعف و سستی او افزوده می‌شد تا اینکه او را به دنیا آورد و دو سال به او شیر داد، (آری به او توصیه کردم) که برای من و برای پدر و مادرت شکر بجا آور که بازگشت (همه شما) به سوی من است!

نکته‌ها

● از آن جایی که خداوند متعال امور دنیوی و نعمت‌های خود را از راه اسباب و واسطه‌ها در اختیار بندگان قرار می‌دهد. از این رو باید همان‌گونه که از نعمت دهنده اصلی تشکر می‌کنیم باید از واسطه‌های فیض نیز تشکر کنیم، به طور مثال در این آیه شریفه به یکی از مصادیق اسباب و واسطه‌ها که پدر و مادر هستند اشاره گردیده است.

● تشکر از کسانی که راه رسیدن به نعمات الهی را هموار نموده و واسطه این فیض شده‌اند وظیفه‌ای است که مورد سفارش خدا و اولیاء دین می‌باشد.

● اگر کسی از این واسطه‌ای که آن را عامل نعمت

می‌شمارد تشکر نکند به طریق اولی از خداوند که منشأ و مبدأ نعمت است تشکر و سپاسگزاری نخواهد کرد.

● قدرشناسی و سپاسگزاری از کسانی که به ما خدمت می‌کنند، موجب تعالی شخصیت فرد و ترویج زیبایی‌ها در جامعه می‌شود.

● سپاسگزاری از واسطه و مخلوق بیانگر ظرفیت اخلاقی شخص است و این که چنین شخصی از خدا نیز که در پس این ظاهر و اسباب دیده نمی‌شود تشکر می‌کند.

● امام رضا علیه السلام فرمودند: «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعَمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ» ۱ کسی که نعمت دهنده از مخلوقات را شکرگزار نباشد، شکرگزار خداوند نیز نخواهد بود.

● شکرگزاری از واسطه‌های نعمت خداوند، به منزله شکر خداوند است.

● خداوند متعال قدرشناسی از اسباب و واسطه‌های نعمت را به منزله شکر از خود قرار داده است، به طوری که اگر انسان واسطه‌ها را نادیده بگیرد و واکنش شاكرانه در برابر آن‌ها نداشته باشد، حضرت حق شکر از خود را قبول نخواهد کرد.

● روایت داریم که خداوند به یکی از بندگان در روز

۱ - عیون أخبار الرضا علیه السلام، محقق و مصحح: لاجوردی، مهدی، ج

قیامت فرمان می‌دهد به سمت آتش برود، آن بنده می‌گوید پروردگارا مرا امر می‌کنی که به آتش بروم! در حالی که من قرآن تلاوت نمودم، خطاب می‌رسد، آری قرآن خواندی ولی نعمت مرا که به تو داده بودم شکر نکردی. بنده می‌گوید: خدایا هر نعمتی که دادی من شکر آن را بجا آوردم. آنگاه نعمت‌ها را بر می‌شمارد و بیان می‌کند که شکر آنها را انجام دادم. خطاب می‌رسد. بنده من راست می‌گویی ولیکن تو شکر کسی که نعمت مرا به تو رسانید انجام ندادی و من تعهد کردم برخودم که نپذیرم شکر بندگان خودم را در مقابل نعمت‌هایی که به او دادم مگر آنکه شکر کند بنده‌ای را که به او نعمت مرا رسانیده است. ۱

* بیست و یکم ماه جمادی الأولى

مناسبت: شهادت حجت الاسلام و المسلمین شیخ فضل الله محلاتی نماینده حضرت امام خمینی رحمته در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

موضوع: گرامی ترین مرگ.

قال أمير المؤمنين علي عليه السلام :

إِنَّ الْمَوْتَ طَالِبٌ حَيْثُ لَا يَفُوتُهُ الْمُقِيمُ وَ لَا يُعْجِزُهُ الْهَارِبُ إِنَّ أَكْرَمَ الْمَوْتِ الْقَتْلُ؛ ۱

مرگ، با شتاب تعقیب کننده است «به همه می رسد» نه ماندگان از دست برهند و نه فراریان، او را باز دارند؛ بهترین و گرامی ترین مرگ، شهادت و کشته شدن در راه خداست.

نکته ها

● مسئله مرگ جزو قضاهای حتمی و سنت قطعی خدا در هستی است، و مردن، مانند بهشت و جهنم، حق است.

● مرگ برای تمام موجودات و حتی ملائکه نیز رخ خواهد داد چرا که همه موجودات نشانه های خداوند متعال هستند و همه آنها براساس کلیت اصل بازگشت به سوی خدا، در حال حرکت به سوی او هستند. ۲

● حقیقت مرگ، این است که انسان از عالمی به

۱ - بحار الانوار، ج ۳۳، ص ۴۵۵.

۲ - كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ «عنکبوت، ۷۵».

عالم دیگر منتقل می‌شود. این انتقال برای مؤمن مبارک و شادی بخش است، ولی برای کافر اتفاقی ناخوشایند و نامبارک است.

● کیفیت مرگ و لحظه قبض روح از جمله لحظات حساس زندگی انسان می‌باشد که البته حالت همه مردم در این لحظه یکسان نمی‌باشد. کسانی که در دنیا اهل طاعت و بندگی و مقید به احکام عملی دین بوده‌اند و رابطه عاشقانه با خداوند متعال داشته‌اند این لحظه برایشان چندان سخت نیست، اما افرادی که عاشق دنیا، اهل غفلت و شهوات آن بوده‌اند لحظه بسیار سختی در انتظارشان خواهد بود و ترس این‌ها از مرگ بخاطر همین وابستگی به دنیا می‌باشد.

● در واقع علت فرار انسان از مرگ یا به این دلیل است که مرگ را فنا و نیستی می‌بیند، و یا اینکه فرد به دلیل علایق و پیوندهای شدید دنیایی، از مرگ می‌ترسد، و یا به خاطر سیاهی نامه اعمال، از مرگ فرار می‌کند.^۱

● اسلام از طُرُق مختلف به انواع مرگ اشاره کرده است، و برترین مرگ را شهادت می‌خواند. لازم به یادآوری است که هرگاه انسان در خط ولایت و امامت اهل بیت معصومین (علیهم‌السلام) باشد و حوادث تلخ و شیرین او را منحرف نکند و طاغوت‌ها و تهدیدهایشان هیچ یک در او اثر نکند و در آن حال بمیرد، شهید می‌باشد،

گرچه خورش بر زمین نریخته باشد.

● در قرآن کریم و روایات معصومین علیهم السلام بهترین و گرامی‌ترین نوع مرگ، شهادت است، مرگی انتخاب شده، مرگی که انسان به سوی آن می‌رود نه آن که مرگ به سوی انسان بیاید و اهمیت و ارزش شهید و شهادت نیز از همین جا سرچشمه می‌گیرد.

● در مکتب توحیدی اسلام، آن چیزی دارای ارزش و ماندگاری است که در راه خدا و برای خدا شکل گیرد. هر مقدار از عمر انسان که برای خدا صرف شود. هر کاری که برای خدا انجام گیرد، مالی که در این راه هزینه شود. از ارزش واقعی و ماندگاری برخوردار است و در این راستا هر چه انجام کاری برای خدا سخت‌تر و نیت خالص‌تر باشد ارزش و اثر آن بیشتر است. بنابراین هرگونه اهتمام و تلاش در راه خدا مصداق جهاد فی سبیل الله است.

● اگر چه گفته می‌شود شیعه اگر در بستر هم بمیرد، شهید است، اما شهادت درجاتی دارد که عالی‌ترینش جهاد در راه خداست.

● شهادت نه یک مردن، که یک انتخاب است.

● در قرآن کریم، حدود ده آیه به صورت صریح درباره کسانی که در راه خدا کشته شده باشند، وجود دارد. از جمله مسائلی که در این آیات به آن اشاره شده است عبارت است از: زنده بودن شهید، رزق شهید، آمرزش گناهان شهید، ضایع نشدن عمل شهید، مسرت و خوشحالی شهید، وارد شدن در رحمت الهی و رستگاری

شهید.

● پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در مورد جایگاه و ارزش شهید می‌فرمایند: شهید دارای هفت خصلت است؛

۱. وقتی نخستین قطره خورش بر زمین بریزد تمام گناهانش آمرزیده می‌شود.

۲. سرش در دامن همسران بهشتی یعنی حورالعین قرار می‌گیرد و آنان غبار از چهره‌اش می‌زدایند و می‌گویند درود بر تو و او نیز همین پاسخ را به آنها می‌دهد.

۳. از لباس‌های بهشتی بر او می‌پوشانند.

۴. خادمان بهشت بی‌درنگ عطرهای مخصوص بهشتی برای او حاضر می‌سازند تا هر کدام را بخواهد، بگیرد و استفاده کند.

۵. او هنگام جان دادن منزل خویش را در بهشت مشاهده می‌کند.

۶. به روح او گفته می‌شود در بهشت هر جا که می‌خواهد استراحت کند.

۷. شهید به وجه الله نظر می‌کند.

● رهبر امین و فرزانه انقلاب درباره اهمیت انس با

وصیت‌نامه شهدای گرانقدر اینچنین می‌فرمایند: به

راستی چه چیزی در این نقشه‌راه (وصیت‌نامه شهدا)

که عمیقاً بدان احتیاج داریم نهفته است که حضرت

امام رحمته الله به افرادی که شاید ۵۰ سال هم عبادت

کرده‌اند و طبعاً دارای منزلت عرفانی هستند، توصیه

می‌کنند که این وصیت‌نامه‌ها را بخوانید و تفکر کنید.

* بیست و دوم ماه جمادی الأولى

موضوع: نیکی بعد از گناه.

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَ زُلْفًا مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ
السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلذَّاكِرِينَ؛ ۱

در دو طرف روز (صبح و عصر)، و اوایل شب، نماز را برپا دار، به یقین حسنات و کارهای نیک، بدی‌ها و گناهان را از بین می‌برد. این تذکری است برای کسانی که اهل تذکرند!

نکته‌ها

- همان‌گونه که اعمال صالح و نیکوی انسان به واسطه برخی گناهان حبط و تباه می‌شود، اعمال نیک نیز سبب از بین رفتن گناهان می‌گردد.
- در این آیه شریفه خداوند متعال می‌فرماید: هر کار خوب و شایسته و هر فعلی که مصداق حسنه باشد، عاملی برای از بین رفتن سیئات و بدی‌ها می‌باشد.
- یکی از صحابه نقل می‌کند: که من با سلمان در زیر درختی بودیم، سلمان شاخه خشکی از درخت گرفت و به شدت تکانش داد تا برگهایش ریخت، آن گاه گفت: آیا نمی‌پرسی چرا چنین کاری کردم؟ گفتم چرا چنین کردی؟ گفت: رسول خدا ﷺ هم در روزی که من با آن حضرت زیر درختی بودیم همین عمل را انجام داد، شاخه خشکی گرفت و به شدت تکان داد تا

برگهایش ریخت و فرمود: سلمان نپرسیدی چرا چنین کردم. عرض کردم چرا چنین کردید؟ فرمودند: مسلمان وقتی وضو می‌گیرد و نیکو وضو می‌گیرد، و نمازهای پنجگانه‌اش را بجا می‌آورد، گناهانش مانند این برگها می‌ریزد، آن وقت این آیه را تلاوت فرمود: «وَأَقِمِ الصَّلَاةَ...» ۱

● امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) می‌فرمایند: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُكْفِّرُ بِكُلِّ حَسَنَةٍ سَيِّئَةٍ؛ ۲» خداوند متعال با هر کار نیک، یک کار بد را می‌زداید.

● امام صادق «علیه السلام» فرمودند: متوجه باش بین روز خود را با چه اعمالی به پایان می‌رسانی، زیرا با تو فرشته‌ای است موکل بر تو که آنچه را می‌کنی حفظ می‌کند و می‌نویسد پس هیچ گناهی را کوچک نشمار، هر چند خیلی ناچیز باشد، زیرا همین گناه ناچیز یک روز تو را بدبخت خواهد کرد، و هیچ کار نیکی را کوچک نشمار، زیرا هیچ چیز به مثل حسنه در جستجو نیست. حسنه، گناه خیلی بزرگ و قدیمی را پیدا می‌کند و آن را از نامه عملت محو و ساقط می‌سازد و نمی‌گذارد بعد از تو بماند. ۳

● هر گناه و عمل زشتی، یک نوع تاریکی در روح و روان انسان ایجاد می‌کند، کار نیک که از انگیزه الهی

۱- ترجمه المیزان، ج ۱۱، ص ۹۰.

۲- میزان الحکمه، ج ۴، ص ۲۹۸، ح ۶۸۹۴.

۳- ترجمه المیزان، ج ۱۱، ص ۹۲.

سر چشمه گرفته به روح آدمی لطافتی می بخشد که آثار گناه را می تواند از آن بشوید و آن تیرگیها را به روشنائی مبدل سازد.

● خواندن نماز نیز از جمله حسناتی است که در دلهای مؤمنین وارد می شود و آثار معصیت و تیرگیهایی که دلهایشان از ناحیه سیئات کسب کرده را از بین می برد.

● نماز، خودبینی و تکبر را در هم می شکند.

● نماز غفلت زداست و بزرگترین مصیبت برای رهروان راه حق آن است که هدف آفرینش خود را فراموش می کنند، اما نماز مرتباً به انسان اخطار می دهد، که هدف را گم نکن.

● نماز به سایر اعمال انسان ارزش و روح می دهد و در روایات به عنوان ستون دین معرفی شده است، زیرا نماز مجموعه ای است از نیت خالص و گفتار پاک و اعمال خالصانه که بی شک با تکرار آن روح اخلاص در انسان تقویت می شود.

* بیست و سوم ماه جمادی الأولى

مناسبت: توطئه انفجار و تخریب حرمین
عسکرین (علیه السلام) در سامرا توسط تروریست‌های
مزدور آمریکایی و سعودی.

موضوع: دشمن‌شناسی در قرآن.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ
إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ؛ ١

● ای کسانی که ایمان آورده‌اید! دشمن من و دشمن
خودتان را دوست نگیرید! شما با آنان اظهار دوستی
و محبت می‌کنید در حالی که آنان به آنچه از حق
برای شما آمده کفر ورزیده‌اند.

نکته‌ها

● یکی از موضوعات مهمی که محور بحث‌های آیات
قرآن است مفهوم دشمن و دشمن‌شناسی می‌باشد
موضوعی که با وجود اهمیت فراوان آن در آموزه‌های
دینی اما در عمل میان مسلمانان مورد غفلت جدی
قرار گرفته است.

● خداوند متعال در قرآن دشمنان را به ما نشان
می‌دهد تا از همراهی و دوستی با راهزنان طریق
هدایت، پرهیز کنیم.

● دشمنان کسانی هستند که منکر خدا و پیام خدا
هستند. هرکس که بر ضد ایمان به خدا یا بر ضد

پیام خدا (که همان وحی و رسالت است) قیام کرد او دشمن خداست. دشمنی معنی دیگری ندارد.

● این دشمنان در هر عصری بوده‌اند و در جبهه باطل، با بغض و کینه و نهایت بی‌رحمی و قساوت با اولیاء الهی به دشمنی پرداخته‌اند.

● امروزه نیز دشمنان ما که همان دشمنان اسلام عزیز و قرآن و اهل بیت معصومین (علیهم‌السلام) هستند از هیچ اقدامی علیه عقاید توحیدی شیعه دریغ نمی‌کنند.

● تخریب قبور و اماکن مقدسه اولیاء الهی و قتل عام مسلمانان بی‌گناه از جمله اقدامات دشمنان می‌باشد.

● امروز نیز سالروز توطئه انفجار و تخریب حریم عسکرین (علیهم‌السلام) در سامرا توسط تروریست‌های مزدور آمریکایی و سعودی است.

● تخریب بقیع شریف و حریم عسکرین و هزاران جنایت دیگر مصادیق بارزی از این دشمنی‌ها می‌باشد.

● دشمنی با حرم معصومین (علیهم‌السلام) و اماکن مقدسه در واقع برای از بین بردن آثار اسلامی و جایگاه‌های هدایت انسان‌ها صورت می‌پذیرد.

● انبیاء و امامان معصوم (علیهم‌السلام) هدایت یافتگان خداوند متعال هستند که انسان خداجو نمی‌تواند مسیر الهی شدن را بدون رهبری آنها طی کند.

● معصومین «علیهم‌السلام» ستارگان آسمان هدایت و کشتی نجات در گرداب‌های سهمگین دنیا هستند که طالبان جرعه نوش چشمه‌ی معرفت الهی باید سیر

خود را از کلاس درس آنان شروع کنند و با همراهی
چنین راستگویانی راه را تا لقاء الهی بروند.
● از خداوند متعال می‌خواهیم که ما را از دوستان و
دوستانان اولیائش قرار دهد تا بتوانیم به فوز عظیم
رستگاری که بالاترین آن رضایت خداوند می‌باشد
دست یابیم.

* بیست و چهارم ماه جمادی الاولی

موضوع: در مذمت اذیت و تمسخر دیگران.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا
مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا
أَنفُسَكُمْ؛ ۱

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! نباید گروهی از مردان
شما گروه دیگر را مسخره کنند، شاید آنها از اینها
بهتر باشند و نباید زنانی، زنان دیگر را مسخره کنند،
شاید آن گروه بهتر از اینان باشند و یکدیگر را مورد
طعن و عیب‌جویی قرار ندهید.

نکته‌ها

● اذیت و آزار دیگران، یکی از گناهان بزرگ و رذایل
اخلاقی و برهم زننده تعادل در زندگی فردی و اجتماعی
است که در قرآن و احادیث توصیه‌های فراوانی نسبت
به ترک آن وجود دارد.

● در اینجا مخاطب مؤمنانند، اعم از مردان و زنان،
قرآن به همه هشدار می‌دهد که از این عمل زشت
بپرهیزند، چرا که سرچشمه استهزا و سخریه همان
حسن خود برتر بینی و کبر و غرور است. ۲

● اذیت کردن دیگران در صورت تکرار، موجب هلاکت

۱ - حجرات، ۱۱.

۲ - تفسیر نمونه.

آدمی می گردد.

- در جامعه اسلامی کسی حق ندارد حرمت و شخصیت افراد را در هم بشکند.
- رعایت حقوق دیگران و اجتناب از آزار رساندن به آنان، بارزترین نشانه پیروی از اسلام است.
- در دین مبین اسلام اساساً به کسی مسلمان گفته می شود که همه مسلمانان از دست و زبان او در امان باشند.

- پیامبر اکرم (ص) می فرماید: مسلمان واقعی کسی است که مسلمانان از دست و زبان او در امان باشند. ۱
- حضرت علی (علیه السلام) آزار دادن دیگران را از عادات افراد شرور، پست و جاهل میدانند. ۲

- اذیت و آزار دیگران به هر شکل و نوعی که باشد حرام است خواه با گفتار صورت گیرد خواه با رفتار و...

- حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) برای عاقل، نشانه های دهگانه ای بیان فرمودند، در دهمین علامتِ انسان با عقل اینچنین می فرمایند که «لایری احدا الا قال: هو خیر منی و اتقی» ۳، احادی را ننگرد جز این که بگوید او از من بهتر و پرهیزکارتر است.

- انسانی که عاقل باشد به خود اجازه نمی دهد که

۱ - الکافی، ج ۲، ص ۲۳۳.

۲ - تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص ۴۶۵.

۳ - تحف العقول، ۴۴۳.

دیگران را اذیت و یا مورد تمسخر قرار دهد.

- امام هادی (علیه السلام) فرمودند: خودداری از آزار دیگران و نیکی کردن به آنها، یکی از موانع بزرگ رفتن به دوزخ است و آتش دوزخ نمی تواند کسی را که آزارش به دیگران نرسیده، آزار دهد. ۱

۱ - الأمالی، صدوق، ص ۲۷۶، ح ۳۰۷. بحار الأنوار، ج ۶۶، ص ۳۸۳

* بیست و پنجم ماه جمادی الأولى

مناسبت: روز بزرگداشت خواجه نصیرالدین طوسی و روز مهندسی.

موضوع: خانه و حفظ عفت و ناموس.

قال الصادق (عليه السلام): ثَلَاثَةٌ لِلْمُؤْمِنِ فِيْهِنَّ رَاحَةٌ، دَارٌ وَاسِعَةٌ تُؤَارِي عَوْرَتَهُ وَ سُوءَ حَالِهِ مِنَ النَّاسِ...؛

سه چیز وسیله راحت زندگی کردن مؤمن است. یکی از آن‌ها منزل وسیعی که در خلوت و تنهایی، انسان را پوشش دهد و اسرار انسان را از چشم دیگران محافظت نماید.

نکته‌ها

● مسکن همان‌طور که از نامش پیداست، باید محل آرامش خانواده باشد و سرپناهی باشد که اعضای خانواده براحتی در آن آسایش داشته باشند و از هرگونه نا امنی صوتی و نگاه‌های حرام و یا رفت و آمدهای آرامش به‌همزن در امان باشد.

● در گذشته ساختن منازل طبق الگوی معماری اسلامی و ایرانی براساس شرایط اقلیمی و شرایط آب و هوا، ارتفاع از سطح دریا، میزان ریزش باران و سبک زندگی اسلامی طراحی می‌گردید.

● متأسفانه امروزه نوع مهندسی ساختن منازل بر خلاف سبک زندگی اسلامی و ایرانی می‌باشد و عمده‌تاً بر اساس تقلید کورکورانه از سبک زندگی غربی صورت

می پذیرد.

● در این حدیث شریف خانه‌ای موجب راحتی اهل منزل معرفی شده است که آن منزل، وسیله دوری اهل آن را از نامحرمان و افراد اجنبی فراهم نماید. بنابراین، اصل درون‌گرایی که در معماری اسلامی و ایرانی مورد توجه معماران قدیم بوده، اصلی برگرفته از فرهنگ عفاف و حجاب اسلامی است.

● ساختن خانه‌های دارای آشپزخانه آپن که صاحب خانه و میهمان نمی‌توانند به درستی رعایت حجاب را بکنند و نتوانند خود را حفظ کنند و یا استفاده بسیار از بدنه و دیوارهای شیشه‌ای قابل دید از بیرون خصوصا در شب‌ها، مطابق معماری اسلامی و ایرانی نیست.

● نوع معماری منازل تأثیر به سزایی بر روحیات، خلیقات و رفتار انسان‌ها دارد.

● خانه یک انسان مؤمن باید بر اساس و مبنای درون‌گرایی طراحی و ساخته شود، نه برون‌گرایی؛ یعنی در منزل اسلامی هم رفاه و آسایش خانواده و هم عزت نفس و حیاء آن‌ها باید تأمین شود.

● تأکید اسلام در ساختن خانه همان موضوعی است که دانشمند برجسته جهان اسلام خواجه نصیرالدین طوسی مورد توجه خوانندگان قرار می‌دهد: بنیادی استوار (در برابر حوادث طبیعی و بلاها) تأمین نور و برخورداری از نسیم و هوای مناسب، اجتناب از تکلف

و اشراف زدگی، پرهیز از مجاورت با اهل شر و فساد، تفکیک محل سکونت خانواده و میهمانان، وسعت و فراخی بنا، اجتناب از غصبی بودن زمین و مکان خانه و مراعات حال همسایگان. ۱.

* بیست و هفتم ماه جمادی الأولى

مناسبت: درگذشت ابوالشهیدین حضرت آیت الله عبادی رحمته الله امام جمعه سابق مشهد مقدس.

موضوع: جایگاه علما.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ! لَعَالَمٌ وَاحِدٌ أَشَدُّ عَلَى إِبْلِيسَ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ؛ لِأَنَّ الْعَابِدَ لِنَفْسِهِ وَالْعَالَمَ لْغَيْرِهِ؛ ۱

سوگند به آن که جان محمد در دست اوست، هر آینه وجود یک عالم برای ابلیس سخت تر از هزار عابد است؛ زیرا عابد در فکر خود است و عالم در اندیشه دیگران.

نکته‌ها

- آنچه مقام انسان را نزد خدا بالا می‌برد و موجب رستگاری او می‌گردد، علم و ایمان است و هریک از آنها بدون دیگری چندان فایده‌ای ندارد.
- درآیین حیات بخش اسلام، مقام عالم و دانشمند آن قدر عظیم و بالاست که تنها انبیا و اوصیا از نظر رتبه بر آنها برتری دارند.
- علمای دینی همواره بیشترین نقش را در مبارزه با ظلم و ستم داشته‌اند.
- عالمان هدایتگر جامعه‌اند.
- امام صادق علیه السلام می‌فرماید: علمای شیعه ما،

نگهبانان مرزی هستند که در آن سویش ابلیس و دیوهای او قرار دارند و جلو یورش آنها به شیعیان ناتوان ما و تسلط یافتن ابلیس و پیروان او بر آنان را، می گیرند. ۱

● حضرت آیت الله عبادی رحمته الله امام جمعه سابق مشهد مقدس، از جمله این مردان بزرگ است که در راه دین الهی از هر آنچه داشت گذشت و دو فرزند جوان و برومندش برای پیروزی و پیشرفت ایران اسلامی جانشان را در این راه فدا نمودند.

● خداوند متعال روح آن عالم مجاهد را متعالی و خشنود بگرداند.

* بیست و هشتم ماه جمادی الأولى

مناسبت: روز امور تربیتی و تربیت اسلامی.

موضوع: والدین و تربیت فرزندان.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلٰی ثَلَاثَ خِصَالٍ: حُبِّ نَبِيِّكُمْ، حُبِّ أَهْلِ بَيْتِهِ
و قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ؛ ۱

فرزندان خود را بر سه ویژگی تربیت کنید: دوست داشتن پیامبرتان، دوست داشتن اهل بیت او، و خواندن قرآن.

نکته‌ها

- تمام امور زندگی بشر به طور مستقیم یا غیر مستقیم با امر تربیت ارتباط دارد.
- تربیت صحیح عامل جلوگیری از انحرافات، در زندگی می باشد.
- اسلام، پدران و مادران را در امر پرورش اخلاقی فرزندان خویش مسئول می داند و تربیت درست کودکان را از حقوق مهم و اساسی آنان می داند.
- پدران و مادرانی که در اثر سهل انگاری و یا عوامل دیگر، از تربیت فرزندان خود سرباز می زنند، از نظر دین و اجتماع خطاکار می باشند. چراکه فرزند نالایق

هم برای پدر و مادر و هم برای اجتماع، زیان آور و سربار خواهد بود.

● محیط خانواده، شخصیت فرزندان را شکل می‌دهد؛ از این رو، اسلام، والدین را به تربیت صحیح فرزندان توصیه می‌کند و آنان را مسئول اعمال فرزندان خویش می‌شناسد.

● پدر، مادر و مربیانی که علاقه به تربیت فرزندان دارند، پیش از آنکه به تربیت اقدام کنند، بهتر است بکوشند تا روحیات فرزندان را بشناسند و سپس مناسب با روحیات آن‌ها، تربیت مورد نظر را با صبر و حوصله به مرحله اجرا در آورند.

● طبق این حدیث شریف از اصول زیر بنایی در معرفت و تربیت دینی کودک که به وسیله پدر و مادر در محیط خانواده می‌تواند صورت گیرد، مسأله محبت و دوستی پیامبر خدا ﷺ و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام است که اگر از همان کودکی بذر آن در وجود انسان‌ها کاشته شود، پایدارتر خواهد بود. اگر والدین ارادتی عمیق و خالصانه به ائمه اطهار علیهم السلام داشته باشند، این ارادت و محبت، خود به خود، در رفتار و گفتار آنان تجلی می‌یابد. همچنین با ذکر بزرگواری‌ها و خوبی‌های معصومین علیهم السلام و نقل داستان زندگی آنان به تدریج این محبت و ارادت عمیق به کودک منتقل می‌شود.

● انس با قرآن نیز، زندگی توأم با آرامش و هدایت

را به ارمغان می‌آورد چون همه آیات قرآن به طور مستقیم و غیر مستقیم در مقام تربیت انسان است.

● قرآن، ارزش‌ها و ضدارزش‌ها را به صورت روشن بیان کرده است و معارف آن، شفا و نور و امید است. هر کسی بیشتر با آن مأنوس شود و دستوره‌ای آن را به کار بندد، از توفیق و هدایت بیشتر برخوردار می‌شود.



* بیست و نهم ماه جمادی الأولى

مناسبت: روز حمایت از حقوق مصرف کنندگان.

موضوع: عدالت و انصاف در معاملات.

وَ أَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَ لَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ؛ ۱

و هر چیز را به ترازوی عدل و انصاف بسنجید و هیچ در میزان کم فروشی و نادرستی نکنید.

نکته‌ها

● انصاف از زیباترین خصلت‌های اخلاقی و از ویژگی‌های اهل ایمان است.

● انصاف به معنای عدالت‌ورزی و اجرای قسط و اقرار به حقوق مردم و ادای آن‌هاست و اینکه هر خیری را برای خود می‌خواهیم برای دیگران هم بخواهیم و هر زیان و ضرری که برای خود نمی‌پسندیم برای دیگران هم نپسندیم.

● اگر انسان اهل انصاف باشد هم خود و هم جامعه را از عذاب الهی در امان نگه می‌دارد. رسول اکرم صَلَّى عَلَيْكَ مُحَمَّدٌ می‌فرماید: با مردم منصفانه رفتار کن و نسبت به آنان خیرخواه و مهربان باش، زیرا اگر چنین بودی و خداوند بر مردم شهری که تو در آن به سر می‌بری خشم گرفت و خواست بر آنان عذاب فرو فرستد، به تو نگاه می‌کند و به خاطر تو به آن مردم رحم می‌کند. ۲

۱ - الرحمن، ۹.

۲ - مکارم الاخلاق، ص ۴۵۷.

● از نظر امام علی (علیه السلام) نمی‌توان عزت را از طریق ظلم و بی‌انصافی به دست آورد، چرا که نتیجه عکس می‌دهد. آن حضرت می‌فرماید: هر کس عزت را با ظلم و باطل طلب کند، خداوند به انصاف و حق، ذلت را نصیبش می‌نماید.^۱

● یکی از مجراهای تحقق عدالت اجتماعی از طریق مسائل اقتصادی است.

● نظام اقتصادی اسلام بر اساس عدالت است. یعنی طوری برنامه‌ریزی شده که حق کسی از بین نرود و هر صاحب حقی بتواند متناسب با کار یا نیازش زندگی راحتی داشته باشد.

● در نظام اسلامی کارگزاران دولت، تولیدکنندگان و فروشندگان و بازاری‌ها باید نسبت به رعیت و توده مردم با انصاف رفتار کنند؛ زیرا محور و اساس جامعه اسلامی بر اساس انصاف استوار است.

● امام صادق «علیه السلام» فرمودند: خداوند سه کس را بدون حساب وارد بهشت می‌نماید: حاکم و مسئول عادل، بازرگان و بازاری راستگو و پیری که عمر خود را در اطاعت خدا گذرانیده باشد.^۲

● کسانی که در ارتباط با مردم و حقوق مصرف‌کنندگان، انصاف و عدالت را رعایت نمی‌کنند نه تنها عملکردشان اسلامی نیست بلکه موجب تضعیف نظام اسلامی نیز می‌شوند.

۱ - شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۳۰۹، ح ۵۳۶.

۲ - میزان الحکمه، ج ۱، ص ۵۲۸.